

ISPITNI
CENTAR

**IZVJEŠTAJ
O RADU
ISPITNOG CENTRA
ZA 2024. GODINU ●**

Sadržaj

1. AKTIVNOSTI ISPITNOG CENTRA U 2024. GODINI	3
2. MATURSKI I STRUČNI ISPIT 2024. GODINE	3
2.1. Priprema za sprovođenje maturalnog/stručnog ispita	3
2.1.1. Priprema za sprovođenje ispita u školama	3
2.1.1.1. Saradnja sa školskim koordinatorima	3
2.1.1.2. Prijava maturalnih/stručnih ispita	5
2.1.1.3. Određivanje test administratora	13
2.1.2. Priprema ispitnih materijala	16
2.1.2.1. Priprema ispitnog materijala za maturalni/stručni ispit	16
2.1.2.2. Priprema ispitnog materijala za kandidate sa posebnim obrazovnim potrebama	16
2.1.2.3. Prevod ispitnog materijala na albanski jezik	17
2.1.2.4. Grafička priprema i štampa ispitnog materijala za maturalni/stručni ispit	17
2.1.2.5. Priprema zvučnih zapisa i umnožavanje CD	22
2.1.3. Pakovanje i distribucija ispitnih materijala	23
2.2. Realizacija maturalnog/stručnog ispita	24
2.2.1. Kalendar polaganja maturalnog/stručnog ispita	24
2.3. Sprovođenje maturalnog/stručnog ispita- populacija	26
2.4. Ocjenjivanje i obrada podataka	29
2.4.1. Obuka ocjenjivača	29
2.4.2. Ocjenjivanje maturalnih/stručnih ispita	29
2.4.2.1. Određivanje mjerila za pretvaranje bodova odnosno procenata u ocjene	30
2.4.2.2. Uvid u test i rješavanje prigovora	30
2.5. Analiza rezultata	32
2. EKSTERNA PROVJERA ZNANJA NA KRAJU TREĆEG CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE	42
3. TESTIRANJE UČENIKA NA KRAJU DRUGOG CIKLUSA	49
Učenici sa posebnim obrazovnim potrebama	50
4. DRŽAVNO TAKMIČENJE UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA	52
5. MEĐUNARODNA TAKMIČENJA	58
7. MEĐUNARODNO TESTIRANJE UČENIKA – PISA 2025	63
8. MEĐUNARODNO ISTRAŽIVANJE TIMSS 2023 I TIMSS LONGITUDINAL	64
9. PIRLS ISTRAŽIVANJE	68
10. PROVJERA ZNANJA CRNOGORSKOG JEZIKA ZA PRIJEM U CRNOGORSKO DRŽAVLJANSTVO	69
11. NACIONALNE STRUČNE KVALIFIKACIJE	70
12. OSTALE AKTIVNOSTI	74
13. UPRAVNI ODBOR	79
14. ISPITNI CENTAR U MEDIJIMA.....	80

1. AKTIVNOSTI ISPITNOG CENTRA U 2024. GODINI

Programom rada Ispitnog centra za 2024. godinu planirane su sljedeće aktivnosti:

- ▶ Priprema i realizacija maturalnog i stručnog ispita,
- ▶ Priprema i realizacija eksterne provjere znanja učenika na kraju III ciklusa osnovne škole,
- ▶ Priprema i realizacija testiranja učenika 6. razreda iz Crnogorskog - srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti/Albanskog jezika i književnosti,
- ▶ Priprema i realizacija Državnog takmičenja učenika osnovnih i srednjih škola,
- ▶ PISA 2022 i PISA 2025,
- ▶ TIMSS 2023,
- ▶ PIRLS istraživanje,
- ▶ Cjeloživotno učenje/Nacionalne stručne kvalifikacije,
- ▶ Međunarodna takmičenja,
- ▶ Provjera znanja crnogorskog jezika za prijem u crnogorsko državljanstvo,
- ▶ Ostale aktivnosti

2. MATURSKI I STRUČNI ISPIT 2024. GODINE

2.1. Priprema za sprovođenje maturalnog/stručnog ispita

U januaru 2024. godine imenovan je 51 školski koordinator u srednjim školama u kojima se polagao maturalni/stručni ispit. Ispitima su obuhvaćene sljedeće ustanove srednjeg obrazovanja:

- ▶ 10 gimnazija,
- ▶ 12 srednjih mješovitih škola i
- ▶ 29 srednjih stručnih škola (uključujući umjetničke/muzičke škole i školske centre).

2.1.1. Priprema za sprovođenje ispita u školama

2.1.1.1. Saradnja sa školskim koordinatorima

U cilju što bolje informisanosti oko procedura za sprovođenje maturalnog/stručnog ispita, Ispitni centar je organizovao sastanak za školske koordinate. Sastanak je održan 21. februara 2024. godine. Prisutni su upoznati sa ciljevima i polazištima za realizaciju maturalnog/stručnog ispita, kao i sa:

- ▶ Uputstvom za realizaciju maturalnog/ stručnog ispita,
- ▶ Uputstvom za test administratora (maturalni/stručni ispit) i
- ▶ Uputstvom za realizaciju stručne teorije.

Pomenuta uputstva su objavljena i na sajtu Ispitnog centra.

Pored pomenutih Uputstava, skrenuta je pažnja na izmjene Pravilnika koji se koriste kao okosnica pripreme i sprovođenja ispita. Školski koordinatori su upoznati sa procedurama i kalendarom aktivnosti.

Ispitni centar je tokom cijele godine pružao podršku koordinatorima u školama kao i ostalim zainteresovanim stranama (učenicima, nastavnicima, roditeljima). U periodu od januara do kraja decembra 2024. godine, korespondencija između Ispitnog centra i srednjih škola i drugih zainteresovanih je bila izuzetno intenzivna. Najčešći oblik komunikacije je preko mailova poslatih na e-mail koordinatora za maturalni/stručni ispit i na adresu Ispitnog centra i putem telefonskih poziva i poruka. Sadržaj e-mailova, telefonskih poziva i poruka u većini slučajeva imali su za temu traženje informacija o načinu prijave maturalnog/stručnog ispita, provjeri prijave učenika ili predmeta za maturalni/stručni ispit, molbi za promjenu izbornog predmeta (predmeta od značaja), unosu

ocjena/bodova za treći predmet, datuma objave rezultata, postupku ulaganja prigovora, datuma izdavanja diplome i slična pitanja.

Na platformi Microsoft Teams postoji tim Školski koordinatori za maturalne/stručne ispite koji formiran radi bolje komunikacije i protoka informacija. Ovaj tim je formiran kao podrška svim koordinatorima a sa ciljem blagovremene razmjene informacija, materijala, pitanja i odgovora, rješavanja dilema i sve to na jednom mjestu, dostupno svima u svakom trenutku.

Predstavnici Ispitnog centra (direktor Ispitnog centra sa koordinatoricom za maturalni/stručni ispit i koordinatoricom za osnovu školu) obišli su srednje škole u Crnoj Gori kako bi se upoznali sa izazovima sa kojima se susreću škole u toku pripreme za realizaciju ispita. Obilaskom terena ostvaren je uvid u mogućnost sprovođenja ispita u prostorima u kojima može biti više učenika.

Datum	Mjesto	Škola
1. april 2024. godine	Rožaje	JU Gimnazija „30. septembar“
		JU Srednja stručna škola
	Berane	JU Gimnazija „Panto Mališić“
		JU Srednja škola „Vukadin Vukadinović“
		JU Srednja medicinska škola „Dr Branko Zogović“
		JU Srednja stručna škola
	Bijelo Polje	JU Gimnazija „Miloje Dobrašinović“
		JU Srednja stručna škola
		JU Srednja elektro-ekonomska škola
	2. april 2024. godine	Pljevlja
JU Srednja stručna škola		
Žabljak		JU Srednja mješovita škola „17. septembar“
Nikšić		JU Gimnazija „Stojan Cerović“
		JU Srednja stručna škola
		JU Prva srednja stručna škola
		JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola
		JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“
3. april 2024. godine	Cetinje	JU Gimnazija
		JU Srednja stručna škola
		JU Srednja likovna škola „Petar Lubarda“
	Kotor	JU Gimnazija
		JU Muzička škola
		JU Pomorska škola
	Bar	JU Gimnazija „Niko Rolović“
		JU Srednja stručna škola
		JU Srednje ekonomsko-ugostiteljska škola

Sastanak sa direktorima srednjih škola iz Podgorice održan je 4. aprila 2024. godine u JU Srednjoj građevinskoj školi „Inž. Marko Radević“, Podgorica.

Predstavnici Ispitnog centra obišli su JU Gimnaziju „Petar I Petrović Njegoš“, Danilovgrad, JU Srednju mješovitu školu „25. maj“, Tuzi i JU Srednju mješovitu školu Golubovci, 8. aprila 2024. godine.

U saradnji sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija organizovani su sastanci sa rukovodiocima srednjih škola 11. aprila 2024. godine u cilju unapređenja kvaliteta eksterne provjere znanja učenika. Ovim sastancima prisustvovala je Ministarka prosvjete, nauke i inovacija sa saradnicima i

predstavnicima Ispitnog centra.

Ispitni centar je za potrebe praćenja regularnosti na ispitu obezbjedio detektore koji su preko predstavnika Ispitnog centra dostavljeni školama na dan ispita. Uputstvo za korišćenje škole su dobile nekoliko dana prije polaganja prvog predmeta.

U cilju praćenja regularnosti sprovođenja ispita održan je niz sastanka sa predstavnicima Ispitnog centra, neposredno prije datuma polaganja pojedinih predmeta maturalnog/stručnog ispita. Ove godine ulogu predstavnika Ispitnog centra imali su zaposleni iz institucija koje se bave obrazovanjem: Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva i Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija. Njihovi zadaci i aktivnosti bili su usmjereni na kontrolu realizacije maturalnog i stručnog ispita kao praćenje i usmjeravanje rada u školi za vrijeme ispita. Nakon ispita pripremili su odgovarajuće izvještaje koji su dostavljeni Ispitnom centru.

2.1.1.2. Prijava maturalnih/stručnih ispita

Kandidati su se opredjeljivali za predmete koje su polagali na maturalnom/stručnom ispitu i nivou polaganja predmeta (osnovni ili viši nivo) u skladu sa Zakonom o gimnaziji (član 38) i Zakona o stručnom obrazovanju (član 82).

Prijava maturalnog/stručnog ispita realizovana je elektronskim putem, preko MEIS aplikacije i to 35 dana prije samog ispitnog roka¹.

U tabeli su podaci o rokovima elektronske prijave maturalnog/stručnog ispita za školsku 2023/24. godinu.

Ispitni rok	Datum prijave
Januarski ispitni rok	4-11. decembra 2023. godine
Junski ispitni rok	10 – 20. februar 2024. godine
Avgustovski ispitni rok	18-25. februara 2024. godine

Kandidate koji su završili IV razred u inostranstvu a kojima je Državna komisija za maturalni i stručni ispit odobrila polaganje, škole su prijavljivale od 23. do 31. maja 2024. godine.

¹ Član 29 Pravilnika o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog ispita u gimnaziji („Sl. list Crne Gore” br. 34/09, 19/10, 81/10, 60/11, 65/12, 50/13, 43/19 i 14/24) i člana 36 Pravilnika o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje („Sl. list Crne Gore” br. 82/09, 19/10, 81/10, 60/11, 65/12, 58/13, 43/19 i 11/24)

Obavezni nastavni predmeti za opštu gimnaziju su:

- ▶ Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost/ Albanski jezik i književnost;
- ▶ Matematika ili prvi strani jezik.

U odjeljenjima u kojima se organizuje program matematičke gimnazije obavezni nastavni predmeti su:

- ▶ Crnogorski- srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost/Albanski jezici književnost;
- ▶ Analiza sa algebrom.

U odjeljenjima u kojima se realizuje program filološke gimnazije, obavezni nastavni predmeti su:

- ▶ Crnogorski- srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost/ Albanski jezici književnost;
- ▶ Prvi strani jezik.

Nastavni predmet po izboru učenika je predmet od značaja za nastavak obrazovanja koji ispunjava maturalni standard. Slijedi spisak predmeta:

- ▶ Biologija;
- ▶ Crnogorski jezik kao nematernalni;
- ▶ Filozofija;
- ▶ Fizika;
- ▶ Francuski kao drugi strani jezik;
- ▶ Geografija;
- ▶ Hemija;
- ▶ Informatika;
- ▶ Istorija;
- ▶ Italijanski kao drugi strani jezik,
- ▶ Latinski jezik;
- ▶ Likovna umjetnost;
- ▶ Muzička umjetnost;
- ▶ Njemački kao drugi strani jezik,
- ▶ Programiranje i programski jezici;
- ▶ Psihologija,
- ▶ Ruski kao drugi strani jezik;
- ▶ Sociologija.

Stručni ispit za učenike koji nastavljaju obrazovanje se sastoji iz opšteobrazovnog i stručnog dijela. Opšteobrazovni dio čine ispiti iz predmeta:

- ▶ Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost/Albanski jezik i književnost;
- ▶ Matematika ili prvi strani jezik, u skladu sa obrazovnim programom (*Nacionalni savjet za obrazovanje je na sjednici održanoj 9. februara 2024. godine, donio odluku da se za pojedine obrazovne programe kojima je ispitnim katalogom bilo propisano polaganje Matematike dozvoli mogućnost izbora).

Stručni dio ispita čine stručno-teorijski predmet, odnosno stručna teorija. U skladu sa izmjenama koncepta stručnog ispita koji se primjenjuje od školske 2020/2021. godine, školske 2023/24. godine ispit iz stručne teorije polagali su učenici sljedećih modularizovanih obrazovnih programa:

- ▶ Ekonomski tehničar,
- ▶ Elektrotehničar energetike,

- ▶ Pravno administrativni tehničar,
- ▶ Restorater,
- ▶ Tehničar mehatronike,
- ▶ Tehničar modnog dizajna,

- ▶ Elektrotehničar elektronike,
- ▶ Elektrotehničar elektronskih komunikacija,
- ▶ Elektrotehničar računarskih sistema i mreža,
- ▶ Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija,
- ▶ Gastronom,
- ▶ Brodomašinski tehničar,
- ▶ Nautički tehničar,
- ▶ Prehrambeni tehničar,
- ▶ Tehničar prodaje,
- ▶ Muzički saradnik,
- ▶ Muzički izvođač,
- ▶ Građevinski tehničar za niskogradnju i hidrogradnju,
- ▶ Građevinski tehničar za viskogradnju,
- ▶ Veterinarski tehničar,
- ▶ Kozmetički tehničar,
- ▶ Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta,
- ▶ Tehničar hemijsko-farmaceutskih procesa i ispitivanja,
- ▶ Tehničar za arhitekturu i dizajn enterijera,
- ▶ Tehničar za geodeziju,
- ▶ Tehničar za dekorisanje i aranžiranje prostora,
- ▶ Tehničar automehatronike,
- ▶ Farmaceutski tehničar,
- ▶ Fizioterapeutski tehničar i
- ▶ Tehničar obrade drveta.

Obavezni predmeti maturalnog, odnosno opšteobrazovni predmeti stručnog ispita polagali su se u organizaciji Ispitnog centra. Sve obavezne/opšteobrazovne predmete, izuzev Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti/Albanskog jezika i književnosti, učenik je mogao da polaže na osnovnom ili višem nivou, u skladu sa Ispitnim katalogom.

Nastavni predmet po izboru učenika u gimnazijama, odnosno stručne teorije u stručnim školama, se polagao pisano, u skladu sa Ispitnim katalogom odgovarajućeg obrazovnog programa.

Pored elektronske prijave za kandidata sa posebnim obrazovnim potrebama, škola je bila u obavezi da dostavi kopiju Rješenja o usmjeravanju i zahtjev za dodatne uslove i pomagala do 20. februara 2024. godine.

Tabela sa prijavama za maturalni/stručni ispit u **januarskom roku**

PREDMET	MATURSKI ISPIT		STRUČNI ISPIT	
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	17	8	126	86
Albanski jezik i književnost	3	3	1	1
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	11	6	92	62
Ruski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	0	0	1	1
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	0	0	16	11
Filozofija	3	3	–	–
Geografija	5	1	–	–
Istorija	1	0	–	–
Likovna umjetnost	5	3	–	–
Sociologija	5	3	–	–
Stručna teorija – Brodomašinski tehničar	–	–	1	1
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	–	–	7	5
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronike	–	–	2	2
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronskih komunikacija	–	–	7	6
Stručna teorija – Elektrotehničar energetike	–	–	5	4
Stručna teorija – Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	–	–	4	1
Stručna teorija – Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	–	–	2	2
Stručna teorija – Gastronom	–	–	10	5
Stručna teorija – Nautički tehničar	–	–	3	3
Stručna teorija – Pravno-administrativni tehničar	–	–	1	0
Stručna teorija – Prehrambeni tehničar	–	–	1	1
Stručna teorija – Restorater	–	–	4	3
Stručna teorija – Tehničar mehatronike	–	–	2	1
Stručna teorija – Tehničar prodaje	–	–	4	2
Stručna teorija – Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	–	–	11	9
UKUPNO	50	27	300	206

Tabela sa prijavama za maturalni/stručni ispit u **junskom roku školske 2023/24. godine**

PREDMET	MATURSKI ISPIT		STRUČNI ISPIT	
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	1738	1717	3182	3069
Albanski jezik i književnost	147	144	38	36
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	1641	1612	3012	2880
Engleski jezik (<i>viši nivo</i>)	10	10	8	8
Ruski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	0	0	22	22
Njemački jezik (<i>osnovni nivo</i>)	0	0	6	6
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	434	430	146	142
Matematika (<i>viši nivo</i>)	9	6	0	0
Analiza s algebrom (<i>osnovni nivo</i>)	13	13	–	–
Biologija	44	40	–	–
Crnogorski jezik kao maternji	59	57	–	–
Filozofija	53	52	–	–
Fizika	22	21	–	–
Francuski kao drugi strani jezik	15	15	–	–
Geografija	215	208	–	–
Hemija	77	77	–	–
Informatika	21	19	–	–
Istorija	94	89	–	–
Italijanski kao drugi strani jezik	29	28	–	–
Latinski jezik	2	2	–	–
Likovna umjetnost	219	214	–	–
Muzička umjetnost	85	83	–	–
Njemački kao drugi strani jezik	27	27	–	–
Psihologija	356	347	–	–
Ruski kao drugi strani jezik	31	29	–	–
Sociologija	306	292	–	–
Stručna teorija – Brodomašinski tehničar	–	–	66	58
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	–	–	652	617
Stručna teorija – Brodomašinski tehničar	–	–	66	58
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	–	–	652	617
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronike	–	–	47	43
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronskih komunikacija	–	–	13	12
Stručna teorija – Elektrotehničar energetike	–	–	73	69

PREDMET	MATURSKI ISPIT		STRUČNI ISPIT	
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit
Stručna teorija – Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	–	–	165	141
Stručna teorija – Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	–	–	142	136
Stručna teorija – Farmaceutski tehničar	–	–	177	172
Stručna teorija – Fizioterapeutski tehničar	–	–	62	62
Stručna teorija – Gastronom	–	–	152	125
Stručna teorija – Građevinski tehničar za niskogradnju i hidrogradnju	–	–	4	4
Stručna teorija – Građevinski tehničar za visokogradnju	–	–	33	32
Stručna teorija – Muzički izvođač	–	–	40	37
Stručna teorija – Muzički saradnik	–	–	11	11
Stručna teorija – Nautički tehničar	–	–	86	85
Stručna teorija – Pravno- administrativni tehničar	–	–	148	141
Stručna teorija – Prehrambeni tehničar	–	–	35	34
Stručna teorija – Restorater	–	–	13	12
Stručna teorija – Tehničar automehatronike	–	–	18	17
Stručna teorija – Tehničar hemijsko-farmaceutskih procesa i ispitivanja	–	–	4	4
Stručna teorija – Tehničar mehatronike	–	–	8	7
Stručna teorija – Tehničar modnog dizajna	–	–	17	16
Stručna teorija – Tehničar prodaje	–	–	42	32
Stručna teorija – Tehničar za arhitekturu i dizajn enterijera	–	–	51	48
Stručna teorija – Tehničar za dekorisanje i aranžiranje prostora	–	–	43	40
Stručna teorija – Tehničar za geodeziju	–	–	22	20
Stručna teorija – Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	–	–	102	90
Stručna teorija – Veterinarski tehničar	–	–	13	13
UKUPNO	5647	5532	8653	8241

Za učenike koji su se obratili Državnoj maturalnoj komisiji za određivanje naknadnog roka za polaganje maturalnog/stručnog ispita a koji iz zdravstvenih razloga, školovanja u inostranstvu i sličnih opravdanih razloga nisu mogli pristupiti polaganju ispita u redovnom roku, odobreno je polaganje u vanrednom junskom roku.

Tabela sa prijavama za maturalni/stručni ispit u vanrednom junskom roku za učenike kojima je Državna maturalna komisija dozvolila polaganje školske 2023/24. godine

PREDMET	MATURSKI ISPIT		STRUČNI ISPIT	
	Broj prijavljeni hučenika	Broj učenikakoji su izašli na ispit	Broj prijavljenih učenika	Broj učenikakoji su izašli na ispit
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	11	7	5	3
Albanski jezik i književnost	12	8	4	2
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	9	6	1	1
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	1	1	0	0
Matematika (<i>viši nivo</i>)	11	7	5	3
Fizika	1	1	–	–
Geografija	2	1	–	–
Hemija	3	1	–	–
Istorija	1	1	–	–
Likovna umjetnost	1	1	–	–
Psihologija	2	1	–	–
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	–	–	1	0
Stručna teorija – Muzički izvođač	–	–	1	1
Stručna teorija – Pravno-administrativni tehničar	–	–	1	1
UKUPNO	43	28	13	8

Tabela sa prijavama za maturalni/stručni ispit u **avgustovskom roku** školske 2023/24. godine

PREDMET	MATURSKI ISPIT		STRUČNI ISPIT	
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	75	56	481	403
Albanski jezik i književnost	4	4	3	2
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	61	43	590	496
Ruski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	0	0	6	4
Njemački jezik (<i>osnovni nivo</i>)	0	0	6	4
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	30	24	64	56
Biologija	2	1	–	–
Crnogorski jezik kao nematernji	2	2	–	–
Geografija	4	2	–	–
Hemija	1	0	–	–
Informatika	1	0	–	–
Istorija	9	5	–	–
Italijanski kao drugi strani jezik	1	0	–	–
Likovna umjetnost	9	6	–	–
Psihologija	6	4	–	–
Sociologija	10	7	–	–
Stručna teorija – Brodomašinski tehničar	–	–	10	8
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	–	–	46	31
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronike	–	–	17	3
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronskih komunikacija	–	–	9	9
Stručna teorija – Elektrotehničar energetike	–	–	5	3
Stručna teorija – Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	–	–	21	21
Stručna teorija – Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	–	–	19	19
Stručna teorija – Farmaceutski tehničar	–	–	14	13
Stručna teorija – Fizioterapeutski tehničar	–	–	5	3
Stručna teorija – Gastronom	–	–	23	14
Stručna teorija – Muzički izvođač	–	–	3	2
Stručna teorija – Nautički tehničar	–	–	7	4
Stručna teorija – Pravno-administrativni tehničar	–	–	22	20
Stručna teorija – Prehrambeni tehničar	–	–	1	0
Stručna teorija – Restorater	–	–	5	4

PREDMET	MATURSKI ISPIT		STRUČNI ISPIT	
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit
Stručna teorija – Tehničar mehatronike	–	–	4	4
Stručna teorija – Tehničar modnog dizajna	–	–	1	1
Stručna teorija – Tehničar prodaje	–	–	9	8
Stručna teorija – Tehničar za arhitekturu i dizajn enterijera	–	–	7	5
Stručna teorija – Tehničar za dekorisanje i aranžiranje prostora	–	–	7	6
Stručna teorija – Tehničar za geodeziju	–	–	2	2
Stručna teorija – Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	–	–	25	10
Stručna teorija – Veterinarski tehničar	–	–	1	1
UKUPNO	215	154	1413	1156

2.1.1.3. Određivanje test administratora

Prema novim Pravilnicima glavnog test-administratora i test-administratore, na prijedlog direktora škole, određuje Ispitni centar iz reda nastavnika druge škole, s tim da za test-administratora ne može biti određen nastavnik istog ili srodnog predmeta. U januarskom roku test-administratori su obavljali dužnost u skladu sa starim Pravilnicima.

Srednje škole su dostavile spiskove (koji sadrže imena nastavnika, predmet koji predaju, broj žiro računa i naziv banke, jedinstveni matični broj) Ispitnom centru do 10. marta 2024. godine.

Ispitni centar je za potrebe maturalnih/stručnih ispita u školskoj 2023/24. godini odredio test-administratore za sve rokove a školski koordinatori su organizovali obuke na kojima su upoznali nastavnike o procedurama na samom ispitu.

Svi test-administratori angažovani tokom maturalnog/stručnog ispita potpisali su ugovor u školama u kojima su raspoređeni.

Tabela angažovanih test administratora po rokovima

Rok	Predmet	Broj GTA/ TA	Broj rezervnih GTA/TA	Ukupno
Januarski rok 2024 (u ovom roku)	CSBH/Albanski jezik i književnost	41	33	74
	Matematika/Analiza sa algebrom	5	3	8
	Prvi strani jezik	38	29	67
	UKUPNO:	84	65	149
Junski rok	CSBH/Albanski jezik i književnost	757	187	944
	Matematika/Analiza sa algebrom	121	45	166
	Prvi strani jezik	706	177	883
	UKUPNO:	1584	409	1993
Junski rok za strance (u ovom roku bili su angažovani školski koordinatori kao GTA i TA)	CSBH/Albanski jezik i književnost	6	-	6
	Matematika/Analiza sa algebrom	6	-	6
	Prvi strani jezik	6	-	6
	UKUPNO:	12	-	12
Avgustovski rok	CSBH/Albanski jezik i književnost	112	26	138
	Matematika/Analiza sa algebrom	30	14	44
	Prvi strani jezik	128	29	157
	UKUPNO:	270	69	339
Školska 2023/24. godina	UKUPNO ZA SVE ROKOVE	1950	543	2493

Angažovanje predstavnika Ispitnog centra na maturalnom/stručnom ispitu

U Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija održani su sastanci sa predstavnicima Ispitnog centra koji su angažovani u cilju praćenja kvaliteta realizacije i osiguranja regularnosti maturalnog i stručnog ispita. Predstavnici Ispitnog centra angažovani su iz institucija koje blisko sarađuju: Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Zavoda za školstvo, Centra za stručno, Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva i Ispitnog centra. Sastanci su održavani dan prije ispita.

Kako bi se ovaj zadatak obavio profesionalno i uz poštovanje svih procesa i procedura, predstavnici Ispitnog centra su dobili detaljna uputstva kojima se obezbjeđuju jednaki uslov za sve kandidate i

poštovanje pravila u prostorijama u kojima se polaže. Predstavnicima Ispitnog centra su angažovani u junskom i avgustovskom roku za sve ispite koji su se polagali. Tako je u ispitnom prostoru pored test-administratora bio prisutan i predstavnik Ispitnog centra, odnosno više predstavnika ukoliko je ispit realizovan u prostoru u kome je više od 15 učenika.

Rok	Predmet	Broj predstavnika
Junski rok	Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost/Albanski jezik i književnost	138
	Prvi strani jezik	130
	Matematika/Analiza sa algebrom	35
	Predmet od značaja/Stručna teorija	45
Ukupno za junski rok		348
Avgustovski rok	Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost/Albanski jezik i književnost	17
	Prvi strani jezik	17
	Matematika/Analiza sa algebrom	14
	Predmet od značaja/ Stručna teorija	16
Ukupno za avgustovski rok		64
UKUPNO		412

Broj angažovanih predstavnika Ispitnog centra u junskom ispitnom roku školske 2023/24 godine:

2.1.2. Priprema ispitnih materijala

Priprema ispitnih materijala za maturalni/stručni ispit podrazumjeva:

- ▶ -rad predmetnih komisija na razvoju ispitnog materijala,
- ▶ -pripremu ispita sa prilagođavanjem ispitnog materijala za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama,
- ▶ prevod ispitnog materijala na albanski jezik,
- ▶ prelom i grafičku pripremu za štampu,
- ▶ pripremu zvučnih zapisa,
- ▶ štampu i pakovanje ispitnog materijala.

2.1.2.1 Priprema ispitnog materijala za maturalni/stručni ispit

Ispitni materijal pripremale su Predmetne komisije koje čine nastavnici odgovarajućih predmeta koje je imenovao Ispitni centar. Testovi koji se pripremaju su standardizovani, rađeni na osnovu Ispitnog kataloga i čine ih zadaci čiji su autori članovi timova predmetnih stručnjaka. Predmetne komisije angažovane za školsku 2020/2021. godine nastavile su sa radom sa određenim izmjenama.

Predmetne komisije su za svaki test izradile i detaljno Uputstvo za ocjenjivanje. Za opšteobrazovne predmete imenovano je 7 predmetnih komisija koje čine stručni saradnici i savjetnici iz Ispitnog centra. Predsjednik predmetne komisije najčešće je savjetnik za opšteobrazovni predmet iz Ispitnog centra.

Broj predmetnih komisija koje su radili na izradi ispitnog materijala za predmet od značaja je 17 dok je ispitni materijal za stručnu teoriju pripremalo 28 predmetnih komisija koje su isti dostavljale Ispitnom centru.

Maturalni/stručni ispit iz Matematike i Engleskog jezika školske 2023/24. godine polagao se na osnovnom i višem nivou.

2.1.2.2. Priprema ispitnog materijala za kandidate sa posebnim obrazovnim potrebama

Kandidatu sa posebnom obrazovnom potrebom prilagođava se način, postupak i vrijeme trajanja polaganja pojedinih djelova maturalnog/stručnog ispita u okviru propisanog roka i rasporeda polaganja ispita, a u skladu sa rješenjem o usmjeravanju u obrazovni program i individualnim razvojno-obrazovnim programom.

Prilagođavanje je usklađeno s posebnim obrazovnim potrebama kandidata na način da osigurava ravnopravan položaj u odnosu na ostale kandidate koji polažu maturalni/stručni ispit. Prilagođeni uslovi i pomagala treba da omoguće onim kandidatima koji tokom cijeloga školovanja ili dužeg razdoblja imaju posebne obrazovne potrebe i onima kod kojih je do promjena u zdravstvenom stanju, koje uslovljava prilagođavanje prilikom polaganja ispita, došlo u skorije vrijeme. Prilagođavanje uslova i pomagala zavisi od vrste ispita, smetnje i teškoće u razvoju i aktuelnog opšteg zdravstvenog statusa kandidata. Prilagođavanje ne smije kandidatu dati prednost u odnosu na ostale kandidate. Detaljno Uputstvo za prilagođavanje eksternih ispita djeci sa posebnim obrazovnim potrebama objavljeno je na sajtu Ispitnog centra.

Ispitni centar je dobio zahtjeve za prilagođavanje maturalnog/stručnog ispita za 9 učenika u junskom i 3 u avgustovskom roku. Zahtjevi za prilagođavanje su se odnosili na:

- ▶ sprovođenje ispita u posebnom prostoru (posebna učionica za sve kandidate),
- ▶ prilagođeni ispitni materijal (uvećani font za 2 kandidata),

- ▶ pomoć ličnog pomagača (angažovano 9 ličnih pomagača),
- ▶ produženo vrijeme za polaganje ispita (dodatno vrijeme za rad od 30 minuta do 100% za 8 kandidata)
- ▶ izuzimanje dijela ispita (pisanje eseja za sve predmete – 2 kandidata).

2.1.2.3. Prevod ispitnog materijala na albanski jezik

Za učenike koji pohađaju nastavu na albanskom jeziku preveden je sav pripremljeni test-materijal. U školskoj 2023/24. godini preveden je ispitni materijal za sljedeće predmete:

Predmet	Januarski rok	Junski rok	Junski rok-stranci	Avgustovski rok
Engleski jezik-osnovni nivo	+	+		+
Engleski jezik – viši nivo		+		
Likovna umjetnost		+		
Sociologija	+	+		
Matematika-osnovni nivo		+	+	
Matematika- viši nivo		+		
Biologija		+		
Informatika		+		
Njemački kao II strani jezik		+		
ST- Ekonomski tehničar		+		
Geografija		+		

2.1.2.4. Grafička priprema i štampa ispitnog materijala za maturalni/stručni ispit

Za školsku 2023/24. godinu pripremljen je Ispitni materijal za prijavljeni broj ispita. Grafički pripremljenih test knjižica za opšteobrazovne predmete na osnovnom i višem nivou je 14, za ostale predmete - predmet od značaja i stručnu teoriju je grafički pripremljena 45 test knjižica, za predmet od značaja 17 i za stručnu teoriju 28 test knjižice. Iz tabele se može vidjeti broj štampanih test knjižica u skladu sa brojem prijavljenih učenika za ispitni rok:

Tabela štampanih test knjižica, bez rezervnih, za prijavljene predmete za januarski rok koji se realizovao 2024. godine:

Predmet	Broj prijavljenih
Albanski jezik i književnost	4
Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	143
Engleski jezik-osnovni nivo	100
Filozofija	3
Geografija	5
Istorija	1

Likovna umjetnost	5
Matematika –osnovni nivo	16
Ruski jezik – osnovni nivo	1
Sociologija	5
Brodomašinski tehničar	1
Ekonomski tehničar	7
Elektrotehničar elektronike	2
Elektrotehničar elektronskih komunikacija	7
Elektrotehničar energetike	5
Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	4
Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	2
Gastronom	10
Nautički tehničar	3
Pravno administrativni tehničar	1
Prehrambeni tehničar	1
Restorater	4
Tehničar mehatronike	2
Tehničar prodaje	4
Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transport	11
UKUPNO	347

*Tabela štampanih test knjižica, bez rezervnih,
za prijavljene predmete za junski rok 2024. godine*

Predmet	Broj prijavljenih
Albanski jezik i književnost	185
Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	4920
Engleski jezik – osnovni nivo	4653
Engleski jezik – viši nivo	18
Ruski jezik – osnovni nivo	22
Njemački jezik – osnovni nivo	6
Matematika – osnovni nivo	580
Matematika – viši nivo	9
Analiza sa algebrom – osnovni nivo	13
Filozofija	53
Geografija	215
Fizika	22
Francuski kao drugi strani jezik	15
Hemija	77
Istorija	94

Predmet	Broj prijavljenih
Informatika	21
Italijanski kao drugi strani jezik	29
Latinski jezik	2
Likovna umjetnost	219
Muzička umjetnost	85
Biologija	44
Crnogorski kao nematernji jezik	59
Njemački kao drugi strani jezik	27
Psihologija	356
Sociologija	306
Ruski kao drugi strani jezik	31
Brodomašinski tehničar	66
Ekonomski tehničar	652
Elektrotehničar elektronike	47
Elektrotehničar elektronskih komunikacija	13
Elektrotehničar energetike	73
Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	165
Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	142
Farmaceutski tehničar	177
Fizioterapeutski tehničar	62
Gastronom	152
Građevinski tehničar za niskogradnju i hidrogradnju	4
Građevinski tehničar za visokogradnju	33
Muzički izvođač	40
Muzički saradnik	11
Nautički tehničar	86
Pravno administrativni tehničar	148
Prehrambeni tehničar	35
Restorater	13
Tehničar automehatronike	18
Tehničar hemijsko-farmaceutskih procesa i ispitivanja	4
Tehničar mehatronike	8
Tehničar modnog dizajna	17
Tehničar prodaje	42
Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transport	102
Tehničar za dekorisanje i aranžiranje prostora	43
Tehničar za geodeziju	22
Tehničar za arhitekturu i dizajn enterijera	51
Veterinarski tehničar	13

Predmet	Broj prijavljenih
UKUPNO	14 300

Tabela štampanih test knjižica, bez rezervnih, za prijavljene predmete za rok za učenike kojima je Državna komisija za maturalni/stručni ispit odobrila polaganje

Predmet	Broj prijavljenih
Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	16
Engleski jezik osnovni nivo	16
Fizika	1
Geografija	2
Hemija	3
Istorija	1
Likovna umjetnost	1
Matematika osnovni nivo	10
Matematika viši nivo	1
Psihologija	2
Stručna teorija-Ekonomski tehničar	1
Stručna teorija-Muzički izvođač	1
Stručna teorija-Pravno-administrativni tehničar	4
UKUPNO	59

Tabela štampanih test knjižica, bez rezervnih, za prijavljene predmete za avgustovski rok školske 2023/2024. godine

Predmet	Broj prijavljenih
Albanski jezik i književnost	7
Biologija	2
Crnogorski–srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	557
Crnogorski jezik kao nematernji	2
Engleski jezik osnovni nivo	652
Geografija	4
Hemija	1
Informatika	1
Istorija	9
Italijanski kao II strani jezik	1
Likovna umjetnost	9
Matematika osnovni nivo	93
Njemački jezik osnovni nivo	7
Psihologija	7
Ruski jezik osnovni nivo	6
Sociologija	10
Stručna teorija-Brodomašinski tehničar	10
Stručna teorija-Ekonomski tehničar	46
Stručna teorija-Elektrotehničar elektronike	16
Stručna teorija-Elektrotehničar elektronskih komunikacija	9
Stručna teorija-Elektrotehničar energetike	5
Stručna teorija-Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	21
Stručna teorija-Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	19
Stručna teorija-Farmaceutski tehničar	14
Stručna teorija-Fizioterapeutski tehničar	5
Stručna teorija-Gastronom	23
Stručna teorija-Muzički izvođač	3
Stručna teorija-Nautički tehničar	8
Stručna teorija-Pravno-administrativni tehničar	22
Stručna teorija-Prehrambeni tehničar	1
Stručna teorija-Restorater	5
Stručna teorija Tehničar mehatronike	4
Stručna teorija Tehničar modnog dizajna	1
Stručna teorija Tehničar prodaje	9

Predmet	Broj prijavljenih
Stručna teorija Tehničar za arhitekturu i dizajn enterijera	7
Stručna teorija -Tehničar za dekorisanje i aranžiranje prostora	7
Stručna teorija Tehničar za geodeziju	2
Stručna teorija Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transport	25
Stručna teorija Veterinarski tehničar	1
UKUPNO	1631

2.1.2.5. Priprema zvučnih zapisa i umnožavanje CD

Zvučni zapisi za ispite iz stranih jezika kao i zvučni zapis za Muzičku umjetnost pripremaju se u Ispitnom centru. Predmetne komisije su dostavile item-e za slušanje a Ispitni centar predati audio zapis ubacuje u template sa uputstvom. Umnožavanje ovih zapisa takođe se obavlja u Ispitnom centru.

Za školsku 2024/25. godinu pripremljeni su, pored stranih jezika, zvučni zapisi za ispit iz stručne teorije Muzički izvođač i Muzički saradnik kao i ispitni materijal za predmet od značaja-Informatiku. U januarskom i junskom roku, za potrebe ispita, zvučni zapisi su narezivani na CD dok se u avgustovskom roku materijal narezivao na CD-u i snimao na USB flash memorijama.

Razlog za ovakvu odluku se ogleda u činjenici da škole često daju povratnu informaciju da zvuk sa CD playera nije dobar, da je oprema zastarjela i da se zvučni zapis ne čuje razgovijetno. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je započelo sa opremanjem škola sa novim računarima što smo iskoristili i uveli ovu novinu kako bi unaprijedili sami tok ispita.

Predmet	Broj umnoženih zvučnih zapisa (CD/USB flash memorija)				
	Januarski rok	Junski rok	Vanredni junski rok	Avgustovski rok	Ukupno
Engleski jezik osnovni nivo	62	485	14	127	688
Engleski jezik viši nivo	-	14	-	-	14
Ruski jezik osnovni nivo	2	6	-	4	12
Njemački osnovni nivo	-	4	-	2	6
Njemački jezik kao II strani jezik	-	16	-	-	16
Italijanski kao II strani jezik	-	14	-	2	16
Francuski kao II strani jezik	-	6	-	-	6
Ruski kao II strani jezik	-	20	-	-	20
Muzička umjetnost	-	12	-	-	12
Informatika	-	14	-	2	16

Predmet	Broj umnoženih zvučnih zapisa (CD/USB flash memorija)				
	Januarski rok	Junski rok	Vanredni junski rok	Avgustovski rok	Ukupno
Crnogorski kao nematernji jezik	-	6	-	2	8
Muzički saradnik	-	4	-	-	4
Muzički izvođač	-	11	2	4	17
Latinski jezik	-	2	-	-	2
Ukupno	64	614	16	143	837

2.1.3. Pakovanje i distribucija ispitnih materijala

Ispitni materijal se nakon štampe pakuje u sigurnosne vrećice i dostavlja školama u kojima se sprovodi maturalni/stručni ispit. Pakovanje ispitnog materijala sprovodi se prema strogo utvrđenim pravilima.

Sigurnosna vrećica pored testova i listova za odgovore, sadrži: jedinstveni broj učenika- dvije iste šifre u vidu barkoda (jedna za list za odgovore, jedna za test knjižicu), šifru sa imenom i prezimenom učenika, formular za identifikaciju učenika za ispit, formular za sprovođenje ispita i novu sigurnosnu vrećicu za vraćanje popunjenih testova.

Sadržaj sigurnosne vrećice nije isti za sve predmete. Naime, za ispite iz stranih jezika, predmeta od značaja Muzička umjetnost i Informatika, stručnu teoriju Muzički izvođač i Muzički saradnik pored gore pomenutog sadržaja, dodaje se i CD/USB sa zvučnim zapisom odnosno CD/USB sa zadacima iz Informatike.

Od ove godine Ispitni centar je pripremio isti sadržaj za predmet od značaja i stručnu teoriju u avgustovskom roku. U ispitni materijal za treći predmet (predmet od značaja odnosno stručnu teoriju) ne pakuje se list za odgovore jer učenici evidentiraju odgovore u samoj test knjižici.

Ispitni centar priprema i sigurnosne vrećice sa rezervnim testovima koje sadrže: test knjižicu, list za odgovore, rezervne šifre i CD/USB flash memorije ukoliko se radi o stranim jezicima, Muzičkoj umjetnosti, Informatici, Muzičkom saradniku ili Muzičkom izvođaču. Broj rezervnih testova i zavisi od broja učionica u kojima se sprovodi ispit. Svaki učenik, odnosno kandidat ima svoju šifru koja se razlikuje za svaki predmet. Ispitni materijal se nakon pakovanja priprema za dostavljanje školama u kojima se sprovodi maturalni/stručni ispit. Pored sigurnosnih i rezervnih vrećica školama se, u posebnoj koverti, dostavljaju: zbirni spiskovi učenika, spiskovi učenika po učionicama, formular za distribuciju materijala i ugovori za školske koordinate (za škole u kojima su angažovani).

Uputstvo za realizaciju maturalnog/stručnog ispita i Uputstvo za test-administratore školama je dostavljeno ranije, elektronskim putem, kako bi angažovani nastavnici imali dovoljno vremena da se upoznaju sa procedurama i obavezama. Škole su štampale potreban broj uputstava za test-administratore, shodno broju angažovanih. Takođe, uoči ispita, škole su dobile, elektronski, poster sa pravilima ponašanja kandidata tokom ispita i formu za ID kartice svih aktera uključenih u proces.

Dostavljanje ispitnog materijala školama u kojima se sprovodi maturalni/stručni ispit obavlja Pošta Crne Gore prema unaprijed dogovorenom rasporedu. Ispitni materijal se preuzima iz Ispitnog centra jedan dan prije ispita u dogovoreno vrijeme i vraća se istog dana, nakon ispita. Izuzetak je ispitni materijal za treći predmet-predmet od značaja/stručna teorija, koji se ocjenjuje u školama pa se vraćanje ovog ispitnog materijala obavlja 7 dana nakon ispita.

Na dan ispita, direktori i školski koordinatori preuzimaju ispitni materijal, obezbjeđuju tajnost do početka ispita i popunjavaju formular za distribuciju materijala. Nakon ispita, školski koordinatori evidentiraju vraćen ispitni materijal, pakuju ga i vraćaju istog dana Ispitnom centru preko Pošte Crne Gore.

2.2 Realizacija maturalnog/stručnog ispita

Maturalni/stručni ispiti školske 2023/24. godine održali su se prema odredbama Pravilnika o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog/stručnog ispita i prema Školskom kalendaru za 2024/25. godinu koje je usvojilo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija.

2.2.1. Kalendar polaganja maturalnog/stručnog ispita

Prema Pravilnicima² maturalni, odnosno stručni ispit se polaže u junskom, avgustovskom i januarskom roku. Kalendarom maturalnog/stručnog ispita utvrđuje se datum i vrijeme polaganja obaveznih i izbornih predmeta (predmet od značaja/stručna teorija), datum objavljivanja rezultata ispita i izdavanja diplome u skladu sa Školskim kalendarom.

Kalendar polaganja maturalnog/stručnog ispita školske 2023/2024.godine

Januarski rok				
Datum	Predmet	Početak ispita	Trajanje ispita	Završetak ispita
16. januar 2024. godine	Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost / Albanski jezik i književnost	11:00	180 min	14:00
17. januar 2024. godine	Prvi strani jezik- osnovni nivo; Viši nivo	11:00	150 min 180 min	13:30 14:00
18. januar 2024. godine	Matematika- osnovni nivo; Viši nivo Analiza sa algebram- osnovni nivo;	11:00	120 min 150 min 150 min 180 min	U zavisnosti od predmeta

² Član 27 Pravilnika o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog ispita u gimnaziji i član 35 Pravilnika o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje

	Viši nivo			
19. januar 2024. godine	Predmet od značaja/Stručna teorija	11:00	Od 80 do 150 min	U zavisnosti od predmeta
Junski rok				
16. april 2024. godine	Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost / Albanski jezik i književnost	11:00	180 min	14:00
15. maj 2024. godine	Prvi strani jezik- osnovni nivo; Viši nivo	11:00	150 min 180 min	13:30 14:00
24. maj 2024. godine	Matematika- osnovni nivo; Viši nivo Analiza sa algebrom- osnovni nivo; Viši nivo	11:00	120 min 150 min 150 min 180 min	U zavisnosti od predmeta
6. jun 2024. godine	Predmet od značaja/Stručna teorija	11:00	Od 80 do 150 min	U zavisnosti od predmeta
Rok za učenike kojima je državna komisija za maturalni/stručni ispit odobrila polaganje				
11. jun 2024. godine	Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost / Albanski jezik i književnost	11:00	180 min	14:00
12. jun 2024. godine	Prvi strani jezik- osnovni nivo; Viši nivo	11:00	150 min 180 min	13:30 14:00
13. jun 2024. godine	Matematika- osnovni nivo; Viši nivo Analiza sa algebrom- osnovni nivo; Viši nivo	11:00	120 min 150 min 150 min 180 min	U zavisnosti od predmeta
Avgustovski rok				
13. avgust 2024. godine	Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost / Albanski jezik i književnost	11:00	180 min	14:00
14. avgust 2024. godine	Prvi strani jezik- osnovni nivo; Viši nivo	11:00	150 min 180 min	13:30 14:00
15. avgust 2024. godine	Matematika- osnovni nivo; Viši nivo Analiza sa algebrom- osnovni nivo; Viši nivo	11:00	120 min 150 min 150 min 180 min	U zavisnosti od predmeta
16. avgust 2024. godine	Predmet od značaja/Stručna teorija	11:00	Od 80 do 150 min	U zavisnosti od predmeta

Kalendar aktivnosti nakon realizovanih ispita, sadrži informacije o objavi preliminarnih i konačnih rezultata, datume najave uvida i sami uvid u test.

Januarski rok

Aktivnost	CSBH/Albanski jezik i književnost	Matematika/ Analiza sa algebrom	Prvi strani jezik
Preliminarni rezultati	23. januar 2024. godine	23. januar 2024. godine	23. januar 2024. godine
Najava uvida	23. januar 2024. godine	23. januar 2024. godine	23. januar 2024. godine
Uvid u test	24. januar 2024. godine	24. januar 2024. godine	24. januar 2024. godine
Prigovor na ocjenu	24. januar 2024. godine	24. januar 2024. godine	24. januar 2024. godine
Konačni rezultati	26. januar 2024. godine	26. januar 2024. godine	26. januar 2024. godine
Junski rok			
Aktivnost	CSBH/Albanski jezik i književnost	Matematika/ Analiza sa algebrom	Prvi strani jezik
Preliminarni rezultati	29. maj 2024. godine	12. jun 2024. godine	11. jun 2024. godine
Najava uvida	29. maj 2024. godine	12. jun 2024. godine	11. jun 2024. godine
Uvid u test	30. maj 2024. godine	13. jun 2024. godine	12. jun 2024. godine
Prigovor na ocjenu	30. maj 2024. godine	13. jun 2024. godine	12. jun 2024. godine
Konačni rezultati	3. jun 2024. godine	17. jun 2024. godine	14. jun 2024. godine
Rok za učenike kojima je državna komisija za maturalni/stručni ispit odobrila polaganje			
Aktivnost	CSBH/Albanski jezik i književnost	Matematika/ Analiza sa algebrom	Prvi strani jezik
Preliminarni rezultati	19. jun 2024. godine	19. jun 2024. godine	19. jun 2024. godine
Najava uvida	19. jun 2024. godine	19. jun 2024. godine	19. jun 2024. godine
Uvid u test	20. jun 2024. godine	20. jun 2024. godine	20. jun 2024. godine
Prigovor na ocjenu	20. jun 2024. godine	20. jun 2024. godine	20. jun 2024. godine
Konačni rezultati	24. jun 2024. godine	24. jun 2024. godine	24. jun 2024. godine
Avgustovski rok			
Aktivnost	CSBH/Albanski jezik i književnost	Matematika/ Analiza sa algebrom	Prvi strani jezik
Preliminarni rezultati	19. avgust 2024. godine	21. avgust 2024. godine	20. avgust 2024. godine
Najava uvida	19. avgust 2024. godine	21. avgust 2024. godine	20. avgust 2024. godine
Uvid u test	20. avgust 2024. godine	22. avgust 2024. godine	21. avgust 2024. godine
Prigovor na ocjenu	20. avgust 2024. godine	22. avgust 2024. godine	21. avgust 2024. godine
Konačni rezultati	23. avgust 2024. godine	26. avgust 2024. godine	23. avgust 2024. godine

2.3. Sprovođenje maturalnog/stručnog ispita- populacija

Sa pripremom za realizaciju maturalnog/stručnog ispita, Ispitni centar je započeo početkom kalendarske godine. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacije bilo je informisano o svim planiranim aktivnostima i uključeno u realizaciju istih. Najveći broj prijavljenih kandidata je bio u junskom a najmanji u januarskom ispitnom roku.

Aktivnosti na pripremi i realizaciji maturalnog/stručnog ispita za rok u januaru 2024. godine, sprovedene su na vrijeme i realizovane bez nepravilnosti.

U januarskom roku ispiti su sprovedeni u:

- ▶ 33 srednje škole – ispit iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost;
- ▶ 2 srednje škole – ispit iz predmeta Albanski jezik i književnost;
- ▶ 30 srednjih škola – ispit iz prvog stranog jezika;
- ▶ 3 srednje škole – ispit iz predmeta Matematika i
- ▶ 20 srednjih škola – ispit iz predmeta od značaja/stručne teorije.

U junskom roku ispiti su sprovedeni u:

- ▶ 49 srednjih škola – ispit iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost;
- ▶ 2 srednje škole – ispit iz predmeta Albanski jezik i književnost;
- ▶ 51 srednjoj školi – ispit iz prvog stranog jezika;
- ▶ 35 srednjih škola – ispit iz predmeta Matematika/analiza sa algebrom i
- ▶ 48 srednjih škola – ispit iz predmeta od značaja/stručne teorije.

Škole koje su dobile Rješenje Ispitnog centra ispit su realizovale u jednom prostoru (sala za fizičko, svečana sala, veća učionica - kabinet ili sličan prostor sa odgovarajućim uslovima za sprovođenje ispita u skladu sa Pravilnicima i Uputsvom za realizaciju ispita). Škole su na ovaj način realizovale ispit iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost i Matematike.

1. JU Gimnazija „Niko Rolović“, Bar – sala
2. JU Srednja stručna škola, Bar – sala
3. JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola, Bar – hol i hodnik
4. JU Gimnazija „Panto Mališić“, Berane – sala
5. JU Srednja škola „Vukadin Vukadinović“, Berane – sala
6. JU Srednja stručna škola, Berane – sala
7. JU Gimnazija „30. Septembar“, Rožaje- sala
8. JU Srednja stručna škola, Rožaje –sala
9. JU Gimnazija „Miloje Dobrašinović“, Bijelo Polje –sala
10. JU Srednja stručna škola, Bijelo Polje – sala
11. JU Srednja mješovita škola „17. septembar“, Žabljak- sala
12. JU Pomorska škola, Kotor – sala
13. JU Škola za osnovno I srednje muzičko obrazovanje „Vida Matjan“- koncertna dvorana
14. JU Gimnazija „Stojan Cerović“, Nikšić – sala i hol
15. JU Srednja stručna škola, Nikšić –sala
16. JU Gimnazija „Tanasije Pejatović“, Pljevlja –sala
17. JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“, Podgorica – sala
18. JU Srednja mješovita škola „25. Maj“, Tuzi –hol i hodnik
19. JU Gimnazija, Cetinje –sala
20. JU Srednja stručna škola, Cetinje – sala
21. JU Srednja likovna škola „Petar Lubarda“, Cetinje – hol
22. JU Srednja mješovita škola, Golubovci – sala

23. JU Obrazovni centar, Plužine- sala

24. JU Srednja mješovita škola „Bećo Bašić“, Plav- sala

Pored ovih škola, u jednoj prostoriji se odvijao ispiti i u:

1. JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“, Nikšić
2. JU Umjetnička škola „Vasa Pavić“, Podgorica
3. JU Muzička škola „Andre Navarra“, Podgorica
4. JU Muzička škola, Tivat
5. JU Obrazovni centar, Šavnik

Za učenike kojima je Državna komisija za maturski/stručni ispit odobrila polaganje (kandidati koji su IV razred srednje škole završili u inostranstvu), ispiti su se realizovali u:

- ▶ 2 srednje škole - ispit iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti;
- ▶ 2 srednje škole – ispit iz prvog stranog jezika i
- ▶ 1 srednja škola – ispit iz Matematike.

Ovi učenici su ispit iz predmeta od značaja, odnosno stručne teorije, polagali u redovnom junskom roku.

U avgustovskom roku maturski/stručni ispit sproveo se u:

- ▶ 26 srednjih škola - ispit iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti/Albanskog jezika i književnosti,
- ▶ 29 srednjih škola - ispit iz prvog stranog jezika,
- ▶ 15 srednjih škola – ispit iz Matematike i
- ▶ 24 srednje škole - ispit iz predmeta od značaja/stručne teorije.

Škole koje su dobile Rješenje Ispitnog centra dužne su da ispit realizuju u jednom prostoru (sala za fizičko, svečana sala, veća učionica - kabinet ili sličan prostor sa odgovarajućim uslovima za sprovođenje ispita u skladu sa Pravilnicima i Uputstvom za realizaciju ispita). U pripremi za realizaciju ispita učestvuju sve škole na nivou opštine iako se ispit realizuje u samo jednoj školi (priprema prostora, određivanje učionica, redni brojevi učenika na klupama, lijepljenje spiskova na vratima škole i učionicama)

Opština	Srednje škole	Škola u kojoj će se realizovati ispiti
Nikšić	1. JU Gimnazija „Stojan Cerović“ 2. JU Prva srednja stručna škola 3. JU Srednja stručna škola 4. JU Muzička škola „Dara Čokorilo“ 5. JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola	JU Prva srednja stručna škola: • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u sali • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)
Bar	1. JU Gimnazija „Niko Rolović“ 2. JU Srednja ekonomsko ugostiteljska škola 3. JU Srednja stručna škola	JU Srednja ekonomsko ugostiteljska škola: • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u sali • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)

Bijelo Polje	1. JU Gimnazija „Miloje Dobrašinović“ 2. JU Srednja elektro-ekonomska škola 3. JU Srednja stručna škola	JU Srednja elektro-ekonomska škola: • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u sali • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)
Berane	1. JU Gimnazija „Panto Mališić“ 2. JU Srednja škola „Vukadin Vukadinović“ 3. JU Srednja medicinska škola „Dr Branko Zogović“ 4. JU Srednja stručna škola	JU Srednja stručna škola: • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u sali • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)
Podgorica	1. JU Srednja elektro-tehnička škola „Vaso Aligrudić“ 2. JU Srednja građevinsko –geodetska škola 3. JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“	JU Srednja elektro-tehnička škola • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u sali • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)
Rožaje	1. JU Gimnazija „30. septembar“ 2. JU Srednja stručna škola	JU Gimnazija „30. septembar“ • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u sali • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)
Cetinje	1. JU Gimnazija 2. JU Srednja stručna škola 3. JU Srednja likovna škola	JU Gimnazija • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u Sali ili prostoriji odgovarajućih dimenzija • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)
Kotor	1. JU Gimnazija 2. JU Srednja pomorska škola	JU Gimnazija • Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost- u Sali ili prostoriji odgovarajućih dimenzija • Ostali predmeti u učionicama (opšteobrazovni i izborni)

Škole koje se ne nalaze na spisku, maturalni/stručni ispit su organizovale u svojoj školi.

2.4. Ocjenjivanje i obrada podataka

2.4.1. Obuka ocjenjivača

Obuku ocjenjivača sprovode savjetnici za opšteobrazovne predmete, svako za svoj predmet. Većina nastavnika predloženih od strane predmetne komisije je već prošla obuku. Nakon realizacije ispita u prvom junskom roku, savjetnici organizuju usaglašavanje ocjenjivača na uzorku učeničkih odgovora iz testa koji je rješavan u tom roku Iz svih opšteobrazovnih predmeta.

2.4.2. Ocjenjivanje maturalnih/stručnih ispita

Ocjenjivači maturalnih/stručnih ispita iz opšteobrazovnih predmeta su prosvjetni radnici sa odgovarajućim stručnim iskustvom koje imenuje Ispitni centar. Ocjenjivači pregledaju test knjižice ne znajući o kojem je učeniku ili školi riječ jer test knjižice ne sadrže taj podatak.

Svaki test pregledaju dva nezavisna ocjenjivača, a za određeni broj testova se po potrebi organizuje i treće ocjenjivanje.

Ocjenjivanje opšteobrazovnih predmeta obavlja se u prostorijama Ispitnog centra pod video nadzorom.

Za ocjenjivanje testova na maturalnom i stručnom ispitu školske 2023/24. godine angažovan je sljedeći broj ocjenjivača:

Predmet	Januarski rok	Junski rok	Junski rok-stranci	Avgustovski rok
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	6	29	4	12
Albanski jezik i književnost	2	6	-	2
Engleski jezik – osnovni i viši nivo	4	30	2	6
Ruski jezik – osnovni	-	2	-	2
Njemački jezik –osnovni nivo	-	2	-	2
Matematika – osnovni i viši nivo	2	14	2	4
Analiza sa algebrom -osnovni nivo	-	2	-	-
Ukupno po roku	14	85	8	28

2.4.2.1. Određivanje mjerila za pretvaranje bodova odnosno procenata u ocjene

Na osnovu člana 33, 34 i 34a Pravilnika o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog ispita u gimnaziji („Sl. list CG“ br. 34/09, 19/10, 81/10, 60/11, 65/12, 50/13, 43/19 i 14/24) i člana 40, 41 i 42 Pravilnika o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje („Sl. list CG“ br. 82/09, 19/10, 81/10, 60/11, 65/12, 58/13, 43/19 i 11/24) predmetne komisije utvrđuju mjerila za pretvaranje bodova odnosno procenata u ocjene.

Uspjeh iz pojedinih predmeta izražava se ocjenama od 1 do 5, i to odličan – 5, vrlo dobar – 4, dobar –3, dovoljan – 2 i nedovoljan – 1. Ocjene odličan, vrlo dobar, dobar i dovoljan su prelazne.

Granice za ocjene za obavezne predmete u gimnazijama i opšteobrazovne predmete u stručnim školama u junskom roku određuju članovi predmetnih komisija, psihometričar i statističar Ispitnog centra na osnovu modifikovanog Angoffovog metoda. Državna komisija za maturalni i stručni ispit je usvojila predložene granice. Ove granice se primjenjuju i u avgustovskom i januarskom roku. Za predmete od značaja u gimnaziji i stručnu teoriju u srednjim stručnim školama granice određuju Predmetne komisije.

2.4.2.2. Uvid u test i rješavanje prigovora

Kandidati mogu tražiti uvid u test i uputiti prigovor na ocjenu nakon objave preliminarnih rezultata iz obaveznih predmeta maturalnog/stručnog ispita. Procedura najave uvida u test odnosno podnošenja prigovora na ocjenu regulisana je Pravilnikom o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog ispita u gimnaziji i Pravilnikom o načinu i postupku polaganja.

Ispitni centar je dužan, ukoliko kandidat to zahtjeva, da omogući uvid u test i način utvrđivanja ocjene. Najava uvida u test podnosi se preko škole istog dana kada su objavljeni preliminarni rezultati u unaprijed definisanim rokovima. Ukoliko kandidat nije zadovoljan ocjenom iz opšteobrazovnih predmeta može u roku od 24 sata od objavljivanja rezultata, u pisanom obliku,

uložiti prigovor Ispitnom centru. Prigovor na ocjenu se podnosi preko škole.

Komisiju za prigovor na ocjenu iz obaveznih predmeta obrazuje Državna komisija za maturalni i stručni ispit. Komisija za prigovor donosi mišljenje o opravdanosti prigovora.

U tabeli je prikazan broj pristiglih i realizovanih najava za uvid u test po predmetima u

PREDMET	Broj učenika	Broj učenika koji su pristupili uvidu
Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	190	116
Albanski jezik i književnost	1	1
Prvi strani jezik	Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	86
	Ruski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	-
	Njemački jezik (<i>osnovni nivo</i>)	-
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	50	40
UKUPNO	381	244

januarskom ispitnom roku:

Predmet	Broj najavljenih uvida	Broj kandidata koji su pristupili uvidu
Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	2	2
Albanski jezik i književnost	0	0
Prvi strani jezik –engleski jezik	2	2
Matematika	1	1
Ukupno	5	5

U roku za učenike kojima je Državna komisija za maturalni i stručni ispit odobrila polaganje nije bilo najave za uvid u test.

U tabeli je prikazan broj pristiglih i realizovanih najava za uvid u test po predmetima u avgustovskom ispitnom roku:

PREDMET		Broj učenika	Broj učenika koji su pristupili uvidu
Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost		10	6
Albanski jezik i književnost		-	-
Prvi strani jezik	Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	22	18
	Ruski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	-	-
	Njemački jezik (<i>osnovni nivo</i>)	-	-
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)		5	5
UKUPNO		37	29

Ukoliko kandidat nije zadovoljan ocjenom iz obaveznih/opšteobrazovnih predmeta može u roku od 24 sata od dana saopštavanja rezultata, u pisanom obliku, uložiti prigovor Ispitnom centru sa naznakom za Komisiju za prigovor na ocjenu koju obrazuje Državna komisija za maturalni i stručni ispit. Komisija donosi odluku u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora i dostavlja je školi koja obavještava kandidata.

Predmet	Januarski rok		Junjski rok		Junjski rok- stranci		Avgustovski rok	
	predato	usvojeno	predato	usvojeno	predato	usvojeno	predato	usvojeno
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	3	1	107	38	-	-	13	1
Albanski jezik i književnost	-	-	3	1	-	-	-	-
Engleski jezik – osnovni nivo	2	0	149	16	-	-	14	-
Engleski nivo – viši nivo	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruski jezik – osnovni nivo	-	-	-	-	-	-	1	-
Njemački jezik – osnovni nivo	-	-	-	-	-	-	-	-
Matematika- osnovni nivo	1	0	40	4	1	0	2	1
Matematika- viši nivo	-	-	-	-	-	-	-	-
Analiza sa algebrom - osnovni nivo	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	6	1	300	59	1	0	30	2

2.5. Analiza rezultata

Rezultati ispita izraženi su u ocjenama od 1 do 5. Detaljna analiza koja sadrži distribucije ocjena po pojedinim predmetima i uporedne prikaze ocjena data je tabelarno i grafički u Izvještaju o maturalnom i stručnom ispitu 2024 koji će biti dostavljen kreatoru obrazovne politike (Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija) i obrazovnim institucijama (Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva). Pored analize rezultata, urađena je statistička analiza svakog testa po zadacima i u cjelini, nakon čega su analizirani testovi u odnosu na sadržaj i težinu zadataka, a dati su i primjeri zadataka po nivoima težine.

Slijedi pregled prosječnih postignuća učenika na maturalnom/stručnom ispitu 2024 po predmetima i rokovima.

PREDMET	MATURSKI ISPIT, januar 2024. godine		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	17	8	2,25
Albanski jezik i književnost	3	3	2,67
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	11	6	2,67
Filozofija	3	3	2,67
Geografija	5	1	–
Istorija	1	0	–
Likovna umjetnost	5	3	2,00
Sociologija	5	3	2,67
UKUPNO	50	27	

PREDMET	STRUČNI ISPIT, januar 2024. godine		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	126	86	1,73
Albanski jezik i književnost	1	1	–
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	92	62	2,05
Ruski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	1	1	–
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	16	11	1,55
Stručna teorija – Brodomašinski tehničar	1	1	–
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	7	5	1,80
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronike	2	2	–
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronskih komunikacija	7	6	2,33
Stručna teorija – Elektrotehničar energetike	5	4	2,00
Stručna teorija – Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	4	1	–
Stručna teorija – Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	2	2	–
Stručna teorija – Gastronom	10	5	2,40
Stručna teorija – Nautički tehničar	3	3	2,33
Stručna teorija – Pravno-administrativni tehničar	1	0	–
Stručna teorija – Prehrambeni tehničar	1	1	–
Stručna teorija – Restorater	4	3	3,00
Stručna teorija – Tehničar mehatronike	2	1	–
Stručna teorija – Tehničar prodaje	4	2	–
Stručna teorija – Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	11	9	1,33
UKUPNO	300	206	

PREDMET	MATURSKI ISPIT, jun 2024. godine (redovan rok)
---------	--

	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	1738	1717	3,13
Albanski jezik i književnost	147	144	2,77
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	1641	1612	3,51
Engleski jezik (<i>viši nivo</i>)	10	10	4,50
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	434	430	2,87
Matematika (<i>viši nivo</i>)	9	6	4,33
Analiza s algebrom (<i>osnovni nivo</i>)	13	13	3,38
Biologija	44	40	3,55
Crnogorski jezik kao nematernji	59	57	3,00
Filozofija	53	52	3,33
Fizika	22	21	3,57
Francuski kao drugi strani jezik	15	15	3,87
Geografija	215	208	2,76
Hemija	77	77	3,47
Informatika	21	19	3,32
Istorija	94	89	3,79
Italijanski kao drugi strani jezik	29	28	4,36
Latinski jezik	2	2	–
Likovna umjetnost	219	214	3,21
Muzička umjetnost	85	83	3,69
Njemački kao drugi strani jezik	27	27	3,93
Psihologija	356	347	3,38
Ruski kao drugi strani jezik	31	29	4,21
Sociologija	306	292	4,00
UKUPNO	5647	5532	

PREDMET	STRUČNI ISPIT, jun 2024.godine (redovan rok)		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	3182	3069	2,35
Albanski jezik i književnost	38	36	2,00
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	3012	2880	2,44
Engleski jezik (<i>viši nivo</i>)	8	8	4,38
Ruski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	22	22	2,14
Njemački jezik (<i>osnovni nivo</i>)	6	6	1,00
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	146	142	1,75
Stručna teorija – Brodomašinski tehničar	66	58	1,98
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	652	617	2,77
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronike	47	43	1,95
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronskih komunikacija	13	12	1,25
Stručna teorija – Elektrotehničar energetike	73	69	2,41
Stručna teorija – Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	165	141	2,13
Stručna teorija – Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	142	136	2,35
Stručna teorija – Farmaceutski tehničar	177	172	2,72
Stručna teorija – Fizioterapeutski tehničar	62	62	3,15
Stručna teorija – Gastronom	152	125	2,37
Stručna teorija – Građevinski tehničar za niskogradnju i hidrogradnju	4	4	3,00
Stručna teorija – Građevinski tehničar za visokogradnju	33	32	2,38
Stručna teorija – Muzički izvođač	40	37	3,81
Stručna teorija – Muzički saradnik	11	11	3,27
Stručna teorija – Nautički tehničar	86	85	2,60
Stručna teorija – Pravno-administrativni tehničar	148	141	2,60
Stručna teorija – Prehrambeni tehničar	35	34	2,84
Stručna teorija – Restorater	13	12	3,00
Stručna teorija – Tehničar automehatronike	18	17	2,47
Stručna teorija – Tehničar hemijsko-farmaceutskih procesa i ispitivanja	4	4	2,00
Stručna teorija – Tehničar mehatronike	8	7	1,71
Stručna teorija – Tehničar modnog dizajna	17	16	2,31
Stručna teorija – Tehničar prodaje	42	32	2,25
Stručna teorija – Tehničar za arhitekturu i dizajn enterijera	51	48	2,65
Stručna teorija – Tehničar za dekorisanje i aranžiranje prostora	43	40	1,93
Stručna teorija – Tehničar za geodeziju	22	20	3,20

PREDMET	STRUČNI ISPIT, jun 2024.godine (redovan rok)		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Stručna teorija – Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	102	90	2,46
Stručna teorija – Veterinarski tehničar	13	13	2,77
UKUPNO	8653	8241	

PREDMET	MATURSKI ISPIT, jun 2024. godine (vanredni rok)		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	11	7	3,43
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	12	8	4,00
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	9	6	3,83
Matematika (<i>viši nivo</i>)	1	1	–
Fizika	1	1	–
Geografija	2	1	–
Hemija	3	1	–
Istorija	1	1	–
Likovna umjetnost	1	1	–
Psihologija	2	1	–
UKUPNO	43	28	

PREDMET	STRUČNI ISPIT, jun 2024. godine (vanredni rok)		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	5	3	4,00
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	4	2	–
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	1	1	–
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	1	0	–
Stručna teorija – Muzički izvođač	1	1	–
Stručna teorija – Pravno administrativni tehničar	1	1	–
UKUPNO	13	8	

PREDMET	MATURSKI ISPIT, avgust 2024. godine		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	75	56	2,11
Albanski jezik i književnost	4	4	2,25
Engleski jezik (<i>osnovni nivo</i>)	61	43	2,35
Matematika (<i>osnovni nivo</i>)	30	24	1,96
Biologija	2	1	–
Crnogorski jezik kao nematernji	2	2	–
Geografija	4	2	–
Hemija	1	0	–
Informatika	1	0	–
Istorija	9	5	3,20
Italijanski kao drugi strani jezik	1	0	–
Likovna umjetnost	9	6	2,50
Psihologija	6	4	2,25
Sociologija	10	7	3,86
UKUPNO	215	154	

PREDMET	STRUČNI ISPIT, avgust 2024. godine		
	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	481	403	1,80
Albanski jezik i književnost	3	2	–
Engleski jezik (osnovni nivo)	590	496	1,84
Ruski jezik (osnovni nivo)	6	4	2,25
Njemački jezik (osnovni nivo)	6	4	3,00
Matematika (osnovni nivo)	64	56	1,09
Stručna teorija – Brodomašinski tehničar	10	8	2,00
Stručna teorija – Ekonomski tehničar	46	31	2,61
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronike	17	3	2,00
Stručna teorija – Elektrotehničar elektronskih komunikacija	9	9	1,67
Stručna teorija – Elektrotehničar energetike	5	3	2,00
Stručna teorija – Elektrotehničar računarskih sistema i mreža	21	21	2,05
Stručna teorija – Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	19	19	1,84
Stručna teorija – Farmaceutski tehničar	14	13	1,54
Stručna teorija – Fizioterapeutski tehničar	5	3	2,00
Stručna teorija – Gastronom	23	14	2,21
Stručna teorija – Muzički izvođač	3	2	–
Stručna teorija – Nautički tehničar	7	4	2,25
Stručna teorija – Pravno-administrativni tehničar	22	20	1,80
Stručna teorija – Prehrambeni tehničar	1	0	–
Stručna teorija – Restorater	5	4	3,50
Stručna teorija – Tehničar mehatronike	4	4	1,00
Stručna teorija – Tehničar modnog dizajna	1	1	–
Stručna teorija – Tehničar prodaje	9	8	2,13
Stručna teorija – Tehničar za arhitekturu i dizajn enterijera	7	5	2,20
Stručna teorija – Tehničar za dekorisanje i aranžiranje prostora	7	6	1,83
Stručna teorija – Tehničar za geodeziju	2	2	–
Stručna teorija – Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	25	10	1,60
Stručna teorija – Veterinarski tehničar	1	1	–
UKUPNO	1413	1156	

- ▶ **Na zajedničkoj pres konferenciji Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i Ispitnog centra 04. 06. 2024. godine, saopšteni su rezultati za Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost i Albanski jezik i književnost. Takođe su ovom prilikom saopšteni rezultati eksterne provjere na kraju trećeg ciklusa osnovne škole.**

- ▶ U septembru 2024. JU Ispitni centar Crne Gore podnio je krivičnu prijavu protiv D.S, glavne test-administratorke i L.V, test-administratorke za potrebe realizacije polaganja stručnog ispita za predmet Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost u avgustovskom ispitnom roku. Prijava je podnijeta zbog osnovane sumnje da su izvršile krivično djelo – nesavjestan rad u službi, iz člana 417, stav 3, u vezi sa stavom 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, na način što su kao službena lica, D.S. kao glavni test-administrator i L.V. kao test-administrator, tokom realizacije polaganja stručnog ispita za predmet Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost, održanog dana 13.8.2024. godine, povrijedile odredbu člana 19, stav 5, Pravilnika o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje, te uz propuštanje dužnog nadzora u postupku obezbjeđivanja poštovanja pravila ispita u ispitnoj prostoriji, omogućile da kandidati preduzimaju nedozvoljene radnje narušavanja reda na ispitu iz člana 26a, stav 1, alineje 6 i 7 Pravilnika, odnosno – da prepisuju i omogućavaju prepisivanje odgovora na ispitna pitanja, a da nijesu takvo ponašanje prijavile, niti preduzele bilo kakve radnje za sprječavanje narušavanja reda. D. S. kao glavni test-administrator nije predložila udaljenje kandidata sa ispita, svjesna da takvo postupanje za posljedicu može imati težu povredu prava, odnosno povredu zakonitosti procedure eksterne provjere znanja i gubitak prava polaganja ispita u odnosu na kandidate na predmetnom ispitu u posljednjem, avgustovskom roku, što onemogućava nastavak obrazovanja istih, a koja posljedica je i nastupila.

S obzirom na izloženo, Ispitni centar je procesuirao predmet nadležnim organima, na osnovu sumnje da su D.S. i L.V. učinile krivično djelo „nesavjestan rad u službi“ iz člana 417, stav 3, u vezi sa stavom 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, za koje je predviđena kazna zatvora do tri godine.

- ▶ U Ispitnom centru je 18. 10. 2024. održan **sastanak sa direktorima srednjih škola u Crnoj Gori**. Pored rezultata PISA testiranja 2022 po školama, na dnevnom redu su bile sljedeće teme:
  - Distribucija testova predmeta po izboru i stručne teorije 2024 na CD-u;
  - Analiza uzorkovanja testova stručne teorije 2024;
  - Presentacija nove digitalne brošure o maturalnom i stručnom ispitu 2025.

Nova digitalna brošura Ispitnog centra je pripremljena kako bi učenici skeniranjem QR koda sa postera koji se nalazi u njihovim školama dobili sve neophodne informacije o maturalnom i stručnom ispitu.

Sastanku su prisustvovali direktor Ispitnog centra – mr Miloš Trivić, pomoćnik direktora za razvoj i sprovođenja ispita – Gojko Jelovac, savjetnica za međunarodna istraživanja i testiranja – Divna Paljević, savjetnica za druge predmete i module – Jelena Pejović, koordinatorka za maturalni i stručni ispit – Tamara Nedović, a ispred Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija prisustvovala je v.d. generalne direktorice Direktorata za gimnazijsko i stručno obrazovanje, Marija Gošović

Obuka za nastavnike prijavljene na javni poziv za potrebe realizacije stručnog ispita- stručne teorije održana je po sljedećem rasporedu:

- 04.11.2024. godine u Bijelom Polju u JU Srednjoj elektro-ekonomskoj školi, sa početkom u 10h za sve iz sjeverne regije;

- 06.11.2024. godine u Budvi u JU Srednjoj mješovitoj školi „Danilo Kiš“ , sa početkom u 10h za sve iz južne regije i
- 08.11.2024. godine u Podgorici u velikoj sali Ispitnog centra, sa početkom u 10h za sve nastavnike iz centralne regije.

3. EKSTERNA PROVJERA ZNANJA NA KRAJU TREĆEG CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

Eksterna provjera znanja na kraju III ciklusa osnovne škole je standardizovana eksterna provjera školskih postignuća učenika na kraju IX razreda osnovnoškolskog obrazovanja. Ovakva odluka našla je utemeljenje u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju (član 56). Na kraju trećeg ciklusa vrši se eksterna provjera znanja učenika iz: Crnogorskog- srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti/Albanskog jezika i književnosti, Matematike i jednog predmeta koji učenik izabere sa liste obaveznih predmeta, a koji se izučavaju u III ciklusu najmanje u dva razreda.

Za pripremu zadataka zadužen je Ispitni centar, a provjeru znanja vrši Ispitni centar u saradnji sa školom. Način i postupak provjere znanja učenika propisuje Ministarstvo prosvjete podzakonskim aktima.

Provjeravaju se znanja zasnovana na ključnim djelovima nastavnog programa pokazujući nivo pojedinačnih postignuća učenika za predmete koji se polažu na ovoj provjeri znanja.

Ispitni centar je u saradnji sa školama, ove školske godine, organizovao eksternu provjeru znanja na kraju III ciklusa osnovne škole. Kako bi organizacija provjere znanja bila realizovana u svim školama na isti način i po jednakim pravilima i procedurama, pripremljeno je detaljno Uputstvo za realizaciju i Uputstvo za test-administratore.

Sadržaj testova je prilagođen realizaciji programa.

U cilju kvalitetnije realizacije eksterne provjere znanja na kraju trećeg ciklusa, Ispitni centar je početkom oktobra 2023. godine Ministarstvu prosvjete podnio inicijativu za izmjenu Pravilnika o načinu i postupku provjere znanja učenika na kraju obrazovnog ciklusa, kao i da bi se izvršilo njegovo usklađivanje sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Sl. list RCG“, br. 64/2002, 49/2007 i „Sl. list CG“, br. 45/2010, 40/2011 - dr. zakon, 39/2013 i 47/2017).

Nakon formiranja radne grupe sastavljene od članova zaposlenih u raznim obrazovnim institucijama i brojnih sastanaka, donešen je novi Pravilnik o načinu i postupku testiranja postignuća učenika na kraju drugog ciklusa i provjere znanja učenika na kraju trećeg ciklusa koji je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, broj 11/24, nakon čega je Ispitni centar svim školama na službene e-mail adrese dostavio novi Pravilnik da bi na vrijeme bili upoznati sa svim izmjenama i uspješno organizovali ispit u skladu sa Pravilnikom.

Rok za prijavljivanje učenika za polaganje eksterne provjere znanja za školsku 2023/2024. godinu je bio do 20. februara 2024. godine putem Formulara koji je mejlom poslat svim osnovnim školama na službeni školski mejl (12. februara 2024. godine). U istom mejlu je poslat i obrazac Zahtjeva za prilagođavanje za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.

Na osnovu prijedloga direktora osnovnih škola, imena školskih koordinatora koja su upisana u prijavni formular, Ispitni centar je odredio 159 školskih koordinatora koji će u saradnji sa Ispitnim centrom organizovati eksternu provjeru znanja u svojim školama. Takođe, putem formulara škole su za svaki predmet predložile i tri člana komisije za ocjenjivanje, od kojih Ispitni centar bira glavnog ocjenjivača.

Ove godine, je pored glavnih ocjenjivača uvedeno i plaćanje druga dva člana komisije za ocjenjivanje, pa su putem prijavnog formulara škole dostavile sve neophodne podatke: jedinstveni matični broj, broj žiro računa i naziv banke.

Eksterna provjera znanja se nije realizovala u 6 škola jer nisu imale učenike 9. razreda: JU OŠ „Bratstvo-jedinstvo“ Pljevlja, JUOŠ „Dušan Đukanović“ Nikšić, JU OŠ „Kruševo“ Pljevlja, JU OŠ „Radoje Kontić“ Pljevlja, JUOŠ „Šćepan Đukić“ Podgorica i JU OŠ „Šunjo Pešikan“ Cetinje.

S obzirom na to da se tokom prethodnih godina pri realizaciji eksternih ispita kao najveći izazov pokazalo prepisivanje i nedozvoljena upotreba mobilnih telefona, Ispitni centar je nabavio 170 detektora. Pred ispit svim školama je poslato uputstvo o njihovom korišćenju, nakon čega su im i dostavljeni. Škole su ih koristile na samom ulazu, a vrijeme i dinamiku ulaska su organizovale u zavisnosti od broja učenika, pri čemu su morale voditi računa da se ispoštuje procedura da učenici budu 30 minuta ispred učionice u kojoj polažu.

Izuzetno, učenik je kod sebe mogao imati elektronski uređaj iz zdravstvenih razloga (telefon zbog praćenja nivoa šećera u krvi, slušni aparat ili slično), o čemu su nas škole informisale prije ispita.

U cilju kvalitetnije organizacije i realizacije eksterne provjere znanja na kraju trećeg ciklusa, 27. i 28. marta 2024. godine u Ispitnom centru su održani su sastanci sa koordinatorima osnovnih škola, zatim su održani sastanci sa direktorima osnovnih škola 11. i 12. marta 2024. godine na kojima je prisustvovalo i rukovodstvo Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.

Na sastancima su direktori i školski koordinatori upoznati sa svim novinama, pravilima i procedurama koje se tiču sprovođenja eksterne provjere znanja. Takođe, prezentovane su i najčešći propusti i problemi koji se se javljali tokom prethodnih priprema i realizacija ispita.

Prisutni su informisani o svim izmjenama i dopunama koje se nalaze u Uputstvu za realizaciju i Uputstvu za test-administratore. Sva uputstva su takođe poslata i školama kako bi na vrijeme bili upoznati sa procedurama i rokovima koji prate ispit. Poseban akcenat je stavljen na pravila ponašanja tokom ispita kao i na najčešće dileme i pitanja koja se javljaju tokom priprema za ispit i svih ostalih aktivnosti koje prate eksternu provjeru znanja.

Prezentovan je i kalendar aktivnosti sa satnicom i datumima koji se tiču distribucije pošte, ocjenjivanja, uvida, ulaganja prigovora, vraćanja ispitnog materijala...

U skladu sa članom 13 Pravilnika radi praćenja sprovođenja provjere znanja, kao i obezbjeđivanja poštovanja pravila ponašanja, Ispitni centar je imenovao ovlašćene predstavnike Ispitnog centra koji, pored test-administratora, mogu biti prisutni u prostoriji u kojoj se realizuje ispit.

U vezi sa tim, zaposleni iz institucija koje se bave obrazovanjem bili su angažovani kao predstavnici Ispitnog centra: Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Zavoda za školstvo, Centra za stručno obrazovanje, Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva, kao i zaposleni Ispitnog centra. Neposredno pred realizaciju ispita u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija su održani sastanci na kojima su predstavnicima predočeni zadaci i obaveze. Svi su dobili kratku brošuru kako bi bili upoznati sa procedurama i pravilima koja se moraju poštovati tokom ispita i koja važe za sve škole i učenika u Crnoj Gori. Nakon ispita dostavili su izvještaje sa kometarima i primjedbama koje su uočili tokom sprovođenja ispita.

Za sva tri dana eksterne provjere znanja bilo je angažovano 117 predstavnika Ispitnog centra. U određenim školama je bilo raspoređeno i više predstavnika, što je zavisilo od broja učenika odnosno prostorija u kojima je realizovan ispit.

Eksterna provjera znanja na kraju **III ciklusa** osnovne se držala prema Školskom kalendaru za školsku 2023/2024. godinu:

- ▶ 17. april 2024. godine -Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost / Albanski jezik i

književnost;

- ▶ 18. april 2024. godine - Matematika;
- ▶ 19. april 2024. godine - Nastavni predmet po izboru učenika.

Sva tri dana ispiti su počeli u 12.00 časova.

Prijavljeno je **7942 učenika**, koji su raspoređeni u odgovarajuće prostorije (najviše po 15 učenika u jednoj prostoriji). Za ovu provjeru znanja angažovano je **159 školskih koordinatora**. Školski koordinatori su obučili test-administratore, koji su pratili regularnost u učionicama.

Kao i prethodnih godina, školama je na službene e-mail adrese dostavljeno Uputstvo za realizaciju, Uputstvo za test-administratore, forma za budžete (za koordinatora, dežurne nastavnike, test-administratore i postere (na maternjem i Albanskom jeziku). Na ovaj način su svi na vrijeme bili upoznati sa obavezama i procedurama koje prate ispite. Škole su bile u obavezi da odštampaju dostavljeni materijal i upoznaju sa istim sve aktere koji su uključeni u organizaciju i realizaciju provjere znanja.

Distribucija ispitnog materijala vršila se u dogovoru sa Poštom Crne Gore. Poštanski službenici su preuzeli materijal iz Ispitnog centra dan pred ispit, a svim školama isti je dostavljen na dan ispita u periodu od 8.00 do 10.00 časova. Nakon ocjenjivanja i završenih aktivnosti koje prate eksterni ispit, škole su vratile materijal Ispitnom centru 8. maja 2024. godine.

Ministarka prosvjete, nauke i inovacija, prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović i direktor Ispitnog centra, mr Miloš Trivić, obišli su 17. aprila osnovne škole „Novka Ubović“, „Vladimir Nazor“ i „Štampar Makarije“ u toku realizacije eksterne provjere znanja učenika na kraju trećeg ciklusa osnovne škole.

Direktor i pomoćnik direktora Ispitnog centra, mr Miloš Trivić i Gojko Jelovac, obišli su 18. aprila osnovne škole „Oktoih“, „21. maj“, „Vuk Karadžić“ i „Pavle Rovinski“ u toku realizacije eksterne provjere znanja učenika na kraju trećeg ciklusa osnovne škole iz predmeta Matematika

Škole su realizovale provjeru znanja u skladu sa kalendarom aktivnosti koji smo poslali svim školama, a koji je rađen u skladu sa rokovima koje propisuje Pravilnik o načinu i postupku testiranja postignuća učenika na kraju drugog ciklusa i provjere znanja učenika na kraju trećeg ciklusa:

Rok za učenike koji iz opravdanih razloga nisu pristupili provjeri znanja u aprilu

Rok za prijavljivanje učenika koji iz opravdanih razloga nisu pristupili provjeri znanja na kraju trećeg ciklusa u aprilu bio je do 30. aprila 2024. godine.

Provjera znanja za ove učenike održala se prema sledećem rasporedu:

- ▶ 4. juna 2024. godine - Crnogorski–srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost
- ▶ 5. juna 2024. godine - Matematika
- ▶ 6. juna 2024. godine - Predmet po izboru učenika

Procedure i uputstva koja su škole koristile u aprilu, važile su i za ovaj rok.

U ovom roku škole su prijavile sledeći broj učenika, po predmetima:

Predmet	Broj učenika
Crngorski- srpski, bosanski-hrvatski jezik i književnost	37
Albanski jezik i književnost	4

Matematika	44
Biologija	2
Geografija	4
Engleski jezik	43
Francuski jezik	1

Za završni ispit u osnovnoj školi urađen je total redizajn templejta, uputstava i promotivnog materijala za školsku 2023/24. godinu, na crnogorskom i albanskom jeziku.

Urađeni su dizajn, ilustracije i priprema za štampu testova za IX razred za I i II rok na crnogorskom i albanskom jeziku. Ukupno je dizajnirano i pripremljeno 26 testova na crnogorskom i 16 testova na albanskom jeziku. Urađeni su i prilagođeni zahtjevima i testovi za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.

Za IX razred pripremljena su i uputstava za test-administratore i školske koordinateure za školsku 2023/24. godinu, kao i promotivni materijal za ispit, dvojezično.

Ocjenjivanje

Obuke za glavne ocjenjivače organizovali su savjetnici Ispitnog centra i to:

Predmet	Broj pozvanih nastavnika	Broj nastavnika koji su se odazvali pozivu
Crngorski- srpski, bosanski-hrvatski jezik i književnost	18	18
Fizika	2	2
Hemija	4	2
Biologija	5	5
Engleski jezik	22	19
Njemački jezik	17	17
Ruski jezik	27	27
Francuski jezik	2	2
Italijanski jezik	9	9
Matematika	24	18

Na osnovu Pravilnika o načinu i postupku testiranja postignuća učenika na kraju drugog ciklusa i provjere znanja učenika na kraju trećeg ciklusa ("Službeni list Crne Gore", br. 011/24 od 14.02.2024), Odbor za testiranje i provjeru znanja u školi, obrazuje Komisije za ocjenjivanje rezultata na provjeri znanja po predmetima iz kojih se vrši provjera znanja. Komisiju iz čine tri nastavnika, od kojih je jedan glavni ocjenjivač kojeg određuje Ispitni centar, a dva ocjenjivača su nastavnici u školi u kojoj se vrši provjera znanja. Ukoliko škola nema potreban broj nastavnika, ocjenjivač je nastavnik matematike iz druge škole.

Novina u školskoj 2023/24. godini je bilo angažovanje svih članove predloženih Komisija, a ne samo glavnih ocjenjivača, tako da su za potrebe ocjenjivanja angažovana 225 nastavnika.

Broj glavnih ocjenjivača angažovanih za ocjenjivanje testova na eksternoj provjeri znanja učenika u devetom razredu:

Predmet	Broj angažovanih glavnih ocjenjivača
Crngorski- srpski, bosanski-hrvatski jezik i književnost	110
Albanski jezik i književnost	5
Fizika	18
Hemija	18
Biologija	59
Engleski jezik	94
Njemački jezik	8
Italijanski jezik	10
Matematika	107
Ruski jezik	17
Istorija	29
Francuski jezik	4
Geografija	52

Nakon završenog ispita, istog dana na sajtu Ispitnog centra su objavljeni test i uputstvo za ocjenjivanje, dok je pragove prolaznosti Ispitni centar poslao svim školama elektronskim putem na službene e-mail adrese. Školski koordinator predaje ova uputstva komisiji za ocjenjivanje kako bi mogli da pristupe ocjenjivanju. Ocjenjivanje i ostale aktivnosti organizovane su u školi u skladu sa rasporedom aktivnosti koje su škole dobile od Ispitnog centra.

Objavljivanje preliminarnih rezultata, uvid i prigovori

Kada se završi ocjenjivanje, na sastanku Odbora verifikuju se podaci, nakon čega se objavljuju preliminarni rezultati na oglasnoj tabli škole. Preliminarni rezultati se objavljuju pod šiframa učenika.

Nakon objave preliminarnih rezultata u školama je organizovan uvid u skladu sa kalendarom aktivnosti. Pravo na uvid u ocijenjeni test ima učenik ili roditelj/staratelj. Škole su dužne da vrijeme uvida u testove objave zajedno sa preliminarnim rezultatima. Uvid se prema Pravilniku vrši u prisustvu glavnog ocjenjivača.

Učenici koji su smatrali da njihov rad nije vrednovan u skladu sa uputstvom za bodovanje, u školi su uložili prigovor u pisanoj formi (u roku od 48 sati od dana objavljivanja preliminarnih rezultata).

Škole su putem mejla najavile Ispitnom centru uložene prigovore i bile su dužne da ih dostave u roku od 24 sata, zajedno sa testom učenika.

Broj pristiglih prigovora na ocjene na kraju eksterne provjere znanja za učenike IX razreda:

PREDMET / BR. ŠKOLA	Opravdani prigovori	Neopravdani prigovori	Ukupno
CSBH / 14	46	32	78
ALBANSKI JEZIK	-	-	-
MATEMATIKA / 15	21	39	60
FIZIKA	-	-	-
HEMIJA / 2	1	1	2
BIOLOGIJA / 1	-	1	1
ISTORIJA	1	1	2
GEOGRAFIJA	-	-	-
ENGLISKI JEZIK / 9	4	13	17
NJEMAČKI JEZIK	-	-	-
FRANCUSKI JEZIK	-	-	-
ITALIJANSKI JEZIK	-	-	-
RUSKI JEZIK	-	-	-
UKUPNO	73	87	160

Učenici sa posebnim obrazovnim potrebama

Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama škola je putem Zahtjeva za prilagođavanje dostavila Ispitnom centru, za svaki predmet, koju vrstu testa će učenik raditi, u skladu sa svojim mogućnostima:

- ▶ Opšti test - sa ili bez tehničkog prilagođavanja ili
- ▶ Test sastavljen od seta pitanja.

Za učenike koji ne mogu raditi opšti test, nastavnici su test prilagođavali i pripremili na osnovu seta pitanja urađenog u Ispitnom centru u saradnji s defektolozima Resursnog centra. Ove godine Ispitnom centru je pristiglo 97 zahtjeva za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama, od toga je opšti test sa tehničkim prilagođavanjem radilo 7 učenika. Zahtjevi za tehničko prilagođavanje testa su bili sledeći: priprema testa na Brajevom pismu, produženo vrijeme za rad, asistent, uvećan font i vrsta fonta i posebna prostorija.

Ispitni centar je svim školama poslao set pitanja za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama iz sljedećih predmeta: Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, Albanskog jezika i književnosti, Matematike, Matematike na albanskom jeziku, Engleskog jezika, Engleskog jezika na albanskom jeziku, Istorije, Geografije, Biologije, Italijanskog jezika, Ruskog jezika, Hemije i Fizike.

Sve procedure praćene su Formularom u kojem se može vidjeti ko je dežurao u kojoj učionici i koji nastavnici su ocjenjivali koje testove. Ispitni centar je preuzeo rezultate za svaki predmet iz baze MEIS - zaključne ocjene, broj bodova i ocjena na eksternoj provjeri za svakog učenika.

Jedan broj škola nije unio sve podatke s eksterne provjere znanja tako da se broj prijavljenih i broj učenika za koje su unijeti podaci u MEIS razlikuje za pojedine predmete.

Takođe, za učenike iz pojedinih škola nije unijet broj bodova ili nije tačno unijet naziv predmeta, posebno za drugi strani jezik. Previd se najvjerojatnije desio jer ocjene sa provjere znanja nisu unijete pod istim nazivom kao i zaključne ocjene, tako da u MEIS-u nisu mogli da izvrše njihovo uparivanje zbog čega se ocjene sa vijeća ne prikazuju u tabeli. (npr. ocjene za Engleski jezik treba da unesete pod Engleski jezik nikako pod izborni ili ocjene npr. za Ruski jezik treba da unesete kao Ruski - drugi strani jezik a ne samo Ruski jezik i sl.).

Ispitni centar je uradio **analizu podataka** i kontrolno ocjenjivanje na reprezentativnom uzorku. Krajem godine biće pripremljen detaljan izvještaj koji će sadržati sve relevantne informacije za kreatora obrazovne politike (Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija) i obrazovne institucije (Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje).

Broj učenika i prosječno postignuće po predmetima

Predmet	Broj prijavljenih učenika	Broj učenika za koje su unijeti podaci u MEIS	Prosječno postignuće
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	7644	7626	54,67%
Albanski jezik i knjiženost	298	302	49,04%
Matematika	7942	7925	42,60%
Biologija	404	401	42,02%
Engleski jezik	6203	6197	65,02%
Fizika	31	31	48,17%
Francuski jezik	5	5	50,00%
Geografija	851	846	42,44%
Hemija	59	59	51,17%
Istorija	148	148	51,50%
Italijanski jezik	32	31	51,11%
Njemački jezik	75	75	64,44%
Ruski jezik	126	128	67,74%

4. TESTIRANJE UČENIKA NA KRAJU DRUGOG CIKLUSA

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG“ br. 47/17) od školske 2017/2018 godine uvedeno je testiranje učenika na kraju drugog ciklusa, na osnovu eksterno pripremljenih zadataka. Sav test-materijal je pripremljen u Ispitnom centru.

Postignuća učenika testiraju se iz jednog od navedenih predmeta: crnogorskog, odnosno maternjeg jezika, matematike, engleskog jezika ili odabranih poglavlja iz prirodnih i društvenih nauka.

Testiranje nema za cilj vrednovanje individualnog rada učenika i nastavnika, niti se na osnovu dobijenih rezultata pravi poređenje među školama. Nema javnog publikovanja podataka kojima se može identifikovati bilo koji učenik, nastavnik ili škola. Testiranje daje pouzdane podatke o predmetnom kurikulumu, njegovoj prilagođenosti učenicima određenog uzrasta i ključnim faktorima koji utiču na postignuće učenika.

Testiranjem utvrđujemo u kojoj mjeri su učenici usvojili ključna znanja i vještine koje stižu tokom školovanja, što omogućava kreatorima obrazovne politike bolje praćenje i unapređivanje kvaliteta obrazovanja.

Ispitni centar je pripremio testove, formulare, kao i Uputstva za školske koordinate i test-administratore kako bi se testiranje u svim školama sprovelo pod jednakim uslovima. Prema Školskom kalendaru za školsku 2023/2024. godinu testiranje učenika na kraju drugog ciklusa realizovano je 16. maja 2024. godine iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti / Albanskog jezika i književnosti. Vrijeme rješavanja testa je bilo *60 minuta*.

Formirano je 16 test-knjižica na osnovu 16 klastera. Svaka test-knjižica imala je dva klastera, a svaki klaster se sastojao od dvije oblasti. Klasteri od 1 do 8 sadržavali su zadatke iz čitalačke pismenosti i gramatike i pravopisa, a klasterima od 9 do 16 provjeravana su znanja iz oblasti semantike i pisanja. Pripremljeno je i 16 kodnih knjižica, odnosno uputstava za kodiranje zadataka. Zadatke je kodiralo 14 koderara.

Izveštaj o testiranju učenika na kraju drugog ciklusa za školsku 2023/24 se nalazi na linku: https://iccg.co.me/wp-content/uploads/2024/12/Izvjestaj_Nacionalno-iz-CSBH-2024_DESIGN.pdf

U sprovođenje i organizaciju ovog testiranja bio je uključen veliki broj saradnika: 151 školski koordinator, 378 test-administratora kao i autori zadataka.

U svim školama testiranje je počelo u 12 časova, a učenici su test radili u svojim učionicama.

Testiranje se realizovalo u 151 osnovnoj školi, dok u 12 škola nije bilo VI razreda.

Na dan testiranja, između 8.00 i 10.00 časova, škole su dobile test materijal. Za svako odjeljenje dobili su sigurnosnu vrećicu sa:

- ▶ Test-knjižicama;
- ▶ Bijelom kovertom u kojoj se nalazi Formular za identifikaciju učenika i šifre za lijepljenje. Napomena: Dobili su dvije iste šifre za svakog učenika, međutim samo su jednu lijepili na test knjižicu, dok je druga višak i nju ne upotrebljavaju jer nije bilo lista za odgovore;
- ▶ Sigurnosnom vrećicom za vraćanje materijala Ispitnom centru.
- ▶ U svakoj sigurnosnoj vrećici sa testovima bila su po dva rezervna testa i dvije rezervne šifre. U uputstvima je objašnjeno kada ih mogu iskoristiti.

Test-administratori su bili dužni da učenicima predaju test knjižice poštujući redosled po kome su

poređane u vrećici dobijenoj od Ispitnog centra.

Sigurnosne vrećice s test-knjižicama su se otvarale u učionici, pred učenicima, neposredno pred početak testiranja.

Nakon završenog testiranja, poštanski službenici su istog dana preuzeli materijal iz škola između 15.00-16.00 časova i sutra dan ga dostavili Ispitnom centru.

Testirano je 7242 učenika. Pitanja su bila raspoređena u 16 test knjižica (32 klastera) za koje su urađeni dizajn, ilustracije i priprema za štampu. Dizajnirane i pripremljene za štampu su i 4 test knjižice na albanskom jeziku. Testove je kodiralo 16 koderi. Analiza rezultata rađena u 2023. godini i u prvom kvartalu 2024. godine.

Za ovu aktivnost štampano je ukupno (sa rezervnim testovima) 8461 test knjižica, 8124 test knjižica na crnogorskom-srpskom, bosanskom i hrvatskom jeziku i 337 na albanskom jeziku.

Za VI razred su pripremljena i dizajnirana uputstva za Test-administratore i Uputstvo za realizaciju za školsku 2023/24. godinu na crnogorskom i albanskom jeziku.

Urađen je redizajn templejta za test-knjižice, priprema ilustrovanog materijala i dizajn testova za VI razred za školsku 2023/2024. Pripremljeno je i dizajnirano 18 testova na crnogorskom jeziku, dok su na albanskom jeziku pripremljena 4 testa.

U Tabeli je predstavljeno koje su oblasti u klasterima, koliko učenika je radilo koji klaster i kakvo je prosječno postignuće učenika. U samo 2, od 16 klastera je prosječno postignuće veće od 50%. U tri klastera je prosječno postignuće ispod trećine tačnih odgovora.

Prosječna postignuća, broj učenika i oblasti po klasterima

Klaster	Oblasti	Broj učenika	Prosječno postignuće
Klaster 1	Čitanje i gramatika	788	21,99
Klaster 2	Čitanje i gramatika	804	31,20
Klaster 3	Čitanje i gramatika	796	38,94
Klaster 4	Čitanje i gramatika	827	40,97
Klaster 5	Čitanje i gramatika	849	57,11
Klaster 6	Čitanje i gramatika	842	52,97
Klaster 7	Čitanje i gramatika	824	41,11
Klaster 8	Čitanje i gramatika	807	44,24
Klaster 9	Pisanje i semantika	810	41,07
Klaster 10	Pisanje i semantika	795	36,01
Klaster 11	Pisanje i semantika	828	36,90
Klaster 12	Pisanje i semantika	840	22,47
Klaster 13	Pisanje i semantika	821	43,49
Klaster 14	Pisanje i semantika	810	42,82
Klaster 15	Pisanje i semantika	815	49,68
Klaster 16	Pisanje i semantika	829	46,45

Učenici sa posebnim obrazovnim potrebama

Prilikom testiranja, učeniku sa posebnim obrazovnim potrebama koji prati nastavu po redovnom programu, u škola treba obezbijediti uslove kao i tokom redovne nastave (produženo vrijeme, zasebna prostorija, asistent, font slova....)

S obzirom na to da je svrha testiranja da pruži pouzdane podatke o prilagođenosti predmetnog programa učenicima i da nema individualnog ocjenjivanja, učenici sa posebnim obrazovnim potrebama koji ne prate nastavu po redovnom programu se ne testiraju. Dakle, pošto se sadržaj ovih testova ne prilagođava, testiraju se samo učenici koji prate nastavu po redovnom programu.

Test-administrator mora dobiti posebna uputstva ukoliko u njegovom odjeljenju ima učenika s posebnim obrazovnim potrebama.

Škole su bile dužne da nas obavijeste najkasnije do 11. maja 2024. godine ukoliko imaju učenike sa posebnim obrazovnim potrebama kojima je bilo potrebno tehničko prilagođavanje testa (uvećan fond, vrsta fonta...).

U školskoj 2024/25. godini učenici će biti testirani iz predmeta Matematika. Do decembra 2024. godine je odrađena analiza o nedostajućim zadacima, na osnovu test dizajna sastavljeni su klasteri, pripremljeno je 16 test knjižica koje su predate na dizajn.

5. DRŽAVNO TAKMIČENJE UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Da bi se unaprijedio sistem Državnog takmičenja, a sve u cilju pružanja podrške najuspješnijim i nadarenim učenicima, Ispitni centar je radio na izmjenama i dopunama Stručnog uputstva za Državno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola za školsku 2023/2024. godinu. Najvažnije novine u Stručnom uputstvu su:

- ▶ Učenici osnovnih škola od ove godine su mogli da se takmiče iz Istorije, Geografije i Programiranja u kategoriji 9. razreda
- ▶ Učenik na Državnom takmičenju se mogao takmičiti samo iz JEDNOG predmeta
- ▶ Pravo učešća na Državnom takmičenju imali su redovni učenici osnovnih i srednjih škola koji se školuju u obrazovnom sistemu Crne Gore
- ▶ Ukoliko se za Državno takmičenje iz nekog predmeta prijavilo pet ili manje učenika, takmičenje iz tog predmeta neće biti organizovano, o čemu su škole morale biti obaviještene najkasnije do 22. decembra 2024. godine.

Sva korespodencija vezana za Državno takmičenje obavljala se isključivo sa službene imejl adrese škole na imejl adresu takmicenje.os@iccg.edu.me za osnovne škole i na takmicenje@iccg.edu.me za srednje škole.

Osnovne i srednje škole na teritoriji Crne Gore su organizovale školska takmičenja, koja prethode Državnom takmičenju, jer da bi učenik mogao da učestvuje na Državnom takmičenju na školskom takmičenju treba da osvoji najmanje 75 bodova od maksimalnih 100 (odnosno da uradi najmanje 75% testa).

Rok za prijavljivanje učenika za Državno takmičenje znanja je bio od 11. do 15. decembra 2023. godine.

Nakon isteka roka za prijavu, na sajtu Ispitnog centra su objavljeni preliminarni spiskovi takmičara po predmetima. Nakon što smo ih obavijestili da su spiskovi objavljeni, škole su trebale da provjere objavljene podatke - ime i prezime učenika, JMB učenika, prijavljene predmete i kategorije, razred koji učenika pohađa i na kom jeziku se takmiči, uz važnu napomenu da proširivanje spiskova, odnosno dodavanje takmičara nije dozvoljeno.

Korekcije su trebali da dostave Ispitnom centru najkasnije do petka, 29. 12. 2023. godine do 12h, isključivo sa zvaničnog mejla škole. Nakon sređivanja spiskova, na sajtu su objavljeni konačni spiskovi takmičara.

Za Državno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola za školsku 2023/2024. godinu od 163 osnovne škole za takmičenje se prijavilo 90 škola, dok se od 52 srednje škole za takmičenje prijavilo 37.

Učenci osnovnih i srednjih škola su se mogli prijaviti iz sledećih predmeta:

PREDMET	RAZRED		KATEGORIJA	
	OSNOVNA ŠKOLA		SREDNJA ŠKOLA	
	VI	IX	1. i 2. razred	3. i 4. razred
MATEMATIKA	✓	✓	✓	✓
FIZIKA		✓	✓	✓
HEMIJA		✓	✓	✓
BIOLOGIJA		✓	✓	✓
ENGLJSKI JEZIK		✓	✓	✓
RUSKI JEZIK		✓	✓	✓
FRANCUSKI JEZIK		✓	✓	✓
ITALIJANSKI JEZIK		✓	✓	✓
NJEMAČKI JEZIK		✓	✓	✓
ISTORIJA		✓	✓	✓
GEOGRAFIJA		✓		✓
PROGRAMIRANJE		✓		✓

Pravo učešća na takmičenju imali su i učenici nižih razreda osnovne škole koji pokazuju posebne sklonosti ka predmetu za koji se prijavljuju, naravno ukoliko su na školskom takmičenju osvojili predviđeni broj bodova.

Škole koje su prijavljivale učenike za takmičenje iz stranih jezika, pored prijavnog formulara dostavile su Ispitnom centru i izjavu direktora kojom učenici ispunjavaju uslov dat u Stručnom uputstvu:

Na Državno takmičenje iz stranih jezika ne mogu se prijaviti učenici:

- ▶ koji su godinu ili duže proveli školujući se na odgovarajućem stranom jeziku izvan naše zemlje i
- ▶ kojima je jednom od roditelja ili staratelja maternji jezik odgovarajući strani jezik.

Učenik koji ne ispunjava navedeni uslov biće diskvalifikovan.

Osnovnim i srednjim školama je dostavljen raspored aktivnosti sa datumima, satnicom i rokovima realizacije svih aktivnosti koje prate Državno takmičenje. Isti raspored je objavljen i na sajtu ispitnog centra kako bi sve zainteresovane strane bile na vrijeme informisane.

Državno takmičenje znanja za školsku 2023/2024. godinu je održano je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, izuzev takmičenja iz Programiranja koje se održalo u zgradi tehničkih fakulteta Univerziteta Crne Gore u Podgorici.

- ▶ 24. februara (subota) 2024. godine za učenike osnovnih škola
- ▶ 25. februara (nedjelja) 2024. godine za učenike srednjih škola

Oba dana, na Ekonomskom fakultetu je organizovano svečano otvaranje Državnog takmičenja učenika osnovnih i srednjih škola. Takmičenje su otvorili ministarka prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović i direktor Ispitnog centra mr Miloš Trivić.

Na Državnom takmičenju učenici osnovnih škola su se takmičili iz Matematike u kategoriji VI i IX razreda, dok su se iz Fizike, Hemije, Biologije, Engleskog, Ruskog, Francuskog, Italijanskog i Njemačkog jezika, Istorije i Geografije takmičili u kategoriji IX razreda.

Takmičenje iz Programiranja nije održano jer se prijavio samo jedan učenik (Tačka 6 Stručnog uputstva za Državno takmičenje za školsku 2023/2024. godinu).

Učenici srednjih škola su imali priliku da se takmiče u dvije kategorije:

I kategorija - učenici prvog i drugog razreda srednje škole

II kategorija - učenici trećeg i četvrtog razreda srednje škole.

Za obje kategorije takmičenje za srednje škole organizovano je iz sledećih predmeta: Matematike, Fizike, Hemije, Biologije, Engleskog jezika, Ruskog jezika, Italijanskog jezika, Francuskog jezika i Istorije.

Iako se za takmičenje iz Njemačkog jezika I-II, Francuskog jezika III-IV i Matematike I-II prijavilo manje od pet učenika, Ispitni centar je takmičarima izašao u susret i odobrio im učešće na Državnom takmičenju, u cilju podrške budućim takmičarima.

Takmičenje iz Geografije i Programiranja se organizovalo u jednoj kategoriji (4. razred), s tim što su pravo učešća imali i učenici nižih razreda.

Za takmičare čiji je maternji jezik albanski testovi su prevedeni.

Za slušanje iz stranih jezika pripremljeni su i CD-ovi i fleške, kako bi preduprijedili probleme koji se mogu desiti zbog nepredviđenih okolnosti i tehničkih problema prilikom puštanja zvuka.

Za takmičenje iz Francuskog jezika, kategorija 1-2, pripremljen je i jedan test na Brajevo pismo za takmičarku bez ostatka vida. Test je prilagođen i štampan u saradnji sa saradnicima iz JU Resursni centar za djecu i mlade „Podgorica“.

Pošto je pisani dio takmičenja rađen na Brajevoj pisačkoj mašini, odmah nakon takmičenja tifolog iz Resursnog centra je preveo rad na videće pismo kako bi bio dat dalje na ocjenjivanje.

Nakon pismenog dijela takmičenja iz stranih jezika, održan je usmeni dio takmičenja iz stranih jezika u prostorijama Ispitnog centra, prema sledećem rasporedu:

- ▶ 2. marta (subota) 2024. godine za učenike srednjih škola:
11.00h - 3. i 4. razred
13.30h - 1. i 2. razred
- ▶ 3. marta (nedelja) 2024. godine za učenike osnovnih škola u 11.00h

Takmičenje iz stranih jezika za učenike osnovnih i srednjih škola realizovalo se u dva dijela, pismeni i usmeni dio. Na usmeni dio takmičenja za osnovnu školu pozvan je ukupno 45 učenika, za srednju školu u kategoriji 1. i 2. ukupno 36 učenika i za kategoriju 3. i 4. razreda ukupno 37 učenika.

Za Državno takmičenje urađena je:

- ▶ Priprema audio fajlova iz stranih jezika za osnovnu i srednju školu
- ▶ Dizajn i priprema diploma za takmičenje 2024.
- ▶ Priprema templejta za izradu testova za takmičenje 2024.
- ▶ Priprema uputstava, diploma, i ostalog materijala za takmičenje 2024.

► Redizajn i izmjene informatora za takmičenje

Broj prijavljenih i takmičara koji su izašli na takmičenje, po predmetima – osnovna škola

PREDMET	Broj takmičara koji su izašli	Broj prijavljenih takmičara
BIOLOGIJA	43	48
FIZIKA	15	15
ENGLESKI	147	153
RUSKI JEZIK	10	10
ITALIJANSKI JEZIK	14	14
NJEMAČKI JEZIK	21	22
FRANCUSKI JEZIK	12	12
MATEMATIKA VI	34	40
MATEMATIKA IX	18	21
HEMIJA	20	21
ISTORIJA	48	50
GEOGRAFIJA	20	20
Ukupno	402	426

Broj prijavljenih i takmičara koji su izašli na takmičenje, po predmetima – srednja škola kategorija 1. i 2. razred

PREDMET	Broj takmičara koji su izašli	Broj prijavljenih takmičara
MATEMATIKA	4	4
FIZIKA	10	11
HEMIJA	8	10
BIOLOGIJA	22	22
ENGLESKI JEZIK	59	63
FRANCUSKI JEZIK	10	11
ITALIJANSKI JEZIK	8	8
NJEMAČKI JEZIK	3	3
RUSKI JEZIK	8	8
ISTORIJA	12	13
Ukupno	144	153

Broj prijavljenih i takmičara koji su izašli na takmičenje, po predmetima – srednja škola kategorija 3. i 4. razred

PREDMET	Broj takmičara koji su izašli	Broj prijavljenih takmičara
MATEMATIKA	8	12
FIZIKA	8	10
HEMIJA	11	11
BIOLOGIJA	18	20
ENGLESKI JEZIK	43	45
FRANCUSKI JEZIK	5	5
ITALIJANSKI JEZIK	11	12
NJEMAČKI JEZIK	5	6
RUSKI JEZIK	10	10
ISTORIJA	11	12
GEOGRAFIJA	17	20
PROGRAMIRANJE	5	7
Ukupno	152	170

Odmah nakon završenog takmičenja, Ispitni centar je na svom web sajtu objavio sadržaj testova i rješenja svih zadataka/pitanja.

U skladu sa Stručnim uputstvom, preliminarni rezultati takmičenja su se objavili na web sajtu Ispitnog centra najkasnije četiri dana nakon takmičenja. Ovi rezultati su objavljeni pod šiframa takmičara, sa brojem bodova po svakom zadatku (pitanju) posebno i ukupnim brojem bodova za svakog takmičara. Takmičari su sa svojim mentorima mogli lično pogledati test u Ispitnom centru, u vrijeme koje je bilo objavljeno na web sajtu – raspored aktivnosti.

Nakon objavljenih preliminarnih rezultata i uvida, mogućnost ulaganja prigovora iskoristili su takmičari za sledeće predmete:

ULOŽENI PRIGOVORI - Državno takmičenje 2024.

MATEMATIKA	Opravdani prigovori	Neopravdani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ VI	0	3	3
OŠ IX	1	3	4
SŠ I - II	0	2	2
SŠ III - IV	1	1	2
Ukupno	2	9	11
FIZIKA	Opravdani prigovori	Neopravdani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	1	0	1
SŠ I - II	2	1	3
SŠ III - IV	0	1	1
Ukupno	3	2	5
HEMIJA	Opravdani prigovori	Neopravdani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	0	2	2

SŠ I - II	0	2	2
SŠ III - IV	3	3	6
Ukupno	3	7	10
BIOLOGIJA			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	2	5	7
SŠ I - II	1	2	3
SŠ III - IV	2	1	3
Ukupno	5	8	13
ISTORIJA			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	5	-	5
SŠ I - II	2	-	2
Ukupno	7	-	7
GEOGRAFIJA			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	1	-	1
SŠ I - IV	3	-	3
Ukupno	4	-	4
PROGRAMIRANJE			
	1	-	1
ENGLISKI pismeni			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	7	7	14
SŠ I - II	1	2	3
SŠ III - IV	2	4	6
Ukupno	10	13	23
ENGLISKI usmeni			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	0	1	1
SŠ III - IV	0	1	1
Ukupno	0	2	2
NJEMAČKI usmeni			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
OŠ IX	0	5	5
NJEMAČKI usmeni	Nije bilo prigovora		
FRANCUSKI pismeni			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
SŠ I - II	1	2	3
SŠ III - IV	1	-	1
Ukupno	2	2	4
FRANCUSKI usmeni	Nije bilo prigovora		
RUSKI pismeni			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
SŠ I - II	-	2	2
SŠ III - IV	-	1	1
Ukupno	-	3	3
RUSKI usmeni			
	Opravnani prigovori	Neopravnani prigovori	Ukupno prigovora
SŠ I - II	1	-	1
Ukupno	1	-	1

ITALIJANSKI pismeni	Opravdani prigovori	Neopravdani prigovori	Ukupno prigovora
SŠ I - II	1	1	2
SŠ III - IV	0	1	1
Ukupno	1	2	3
ITALIJANSKI usmeni	Nije bilo prigovora		

Komisija je, nakon isteka roka za podnošenje prigovora, u roku od dva dana razmatrila uložene prigovore i odgovorila na svaki prigovor. Svi odgovori su objavljeni na web sajtu Ispitnog centra. Istog dana kada su objavljeni odgovori na prigovore objavljeni se i konačni rezultati.

Ukupan broj takmičara koji su osvojili jedno od prva tri mjesta u kategoriji osnovnih škola je 38, u kategoriji učenika 1. i 2. razreda srednjih škola je 28 i u kategoriji 3. i 4. razreda je 28.

Za kategoriju od 1. do 4. razreda, odnosno za takmičenje iz Geografije i Programiranja, 3 učenika je osvojilo jedno od prava tri mjesta.

Ispitni centar i Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija organizovali su svečanu dodjelu nagrada takmičarima koji su osvojili jedno od prva tri mjesta, kao i njihovim mentorima, u velikoj sali Muzičkog centra.

Ispitni centar je pripremio Izvještaj Državnog takmičenja čiji sadržaj je dostupana na sledećem linku: [Izvještaj Državnog takmičenja - ICCG](#)

Dodjela nagrada - Državno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola – „Veće najboljih“

U velikoj sali Muzičkog centra je 25. 03. 2024. održano svečano proglašenje i dodjela nagrada najboljim učenicima sa Državnog takmičenja učenika osnovnih i srednjih škola 2024. Događaj su organizovali Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Ispitni centar.

Najboljim takmičarima su uručene nagrade za prvo, drugo i treće mjesto pri čemu je predsjednik Vlade Crne Gore, mr Miloško Spajić, uručio nagrade takmičarima koji su osvojili prvo mjesto, ministarka prosvjete, nauke i inovacija prof. dr Anđela Jakšić- Stojanović je uručila nagrade takmičarima koji su zauzeli drugo mjesto kao i najboljim mentorima i najboljim školama, a direktor Ispitnog centra, mr Miloš Trivić uručio je nagrade učenicima koji su osvojili treće mjesto i zahvalnice za poseban doprinos Državnom takmičenju Ekonomskom fakultetu i Elektrotehničkom fakultetu.

Premijer Spajić je čestitao svim učenicima koji su ostvarili izvanredne rezultate na nedavno održanom takmičenju.

„Ova država je 31. oktobra prošle godine (kada je izabrana 44. Vlada) svoje koordinate podesila na razvoj, vladavinu prava i evropsku integraciju. Ali nijedno naše odredište nije ni dostižno ni samodostatno ako ne počiva na kvalitetnom obrazovanju. Stoga je zadatak Ministarstva, na čelu sa profesorkom Jakšić- Stojanović "Izvanredno obrazovanje za izvanrednu Crnu Goru", jedan od najvažnijih ali i najtežih koje imamo. I to, značajnim dijelom iz razloga što nijesu svi rezultati sjajni kao vaši", naglasio je premijer Spajić, ističući da posebne čestitke zaslužuje Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija koje po prvi put organizuje ovakvu svečanost i na svojevrsan način pokazuje odnos izvršne vlasti prema onome što su najvrjedniji resursi jednog društva – prema ljudima i znanju.

„Od devedestpet hiljada učenika u obrazovnom sistemu Crne Gore, vas sto troje večeras dobija ovo prestižno priznanje. Biti u jedan posto najboljih privilegija je rijetkih – zato ste za nas baš vi simboli jedne generacije, a pored toga i šampioni svojih škola, ponos svojih porodica i najsvjetlija budućnost ove zemlje“, zaključio je premijer Spajić.

Ministarka prosvjete, nauke i inovacija, prof.dr Anđela Jakšić- Stojanović je istakla da je Ministarstvo ponosno objavilo uspjehe učenika na Državnom takmičenju 2024. godine.

„Koristim ovu priliku i da izrazim posebnu zahvalnost premijeru Crne Gore, gospodinu Spajiću, zbog činjenice da prepoznaje obrazovanje kao jedan od ključnih prioriteta rada ove Vlade i snažno podržava svaku našu ideju koja vodi do ostvarenja naše zajedničke vizije- a to je podsticanje izuzetnosti i stvaranje izvanrednog obrazovnog sistema kakav naši izvanredni mladi ljudi zaslužuju. Svjesni smo da je to proces koji zahtijeva puno rada i truda, ali sam ubijedena da zajedno, malim koracima, možemo ostvariti velike rezultate“, naglasila je ministarka.

„Mi večeras ne samo da slavimo znanje, već i ukazujemo poštovanje i odajemo priznanje onima koji to zaslužuju, a to ste, dragi učenici, upravo vi. Hvala vam što ste svojim dosadašnjim radom, trudom i zalaganjem pokazali i dokazali da ste ono najbolje i najvrednije što ova zemlja ima. Ja sam sigurna da je ovo samo početak vašeg puta popločanog uspjehom, i da se upravo među vama nalaze budući premijeri, ministri, profesori, sudije, ljekari, umjetnici koji će našu zemlju voditi u neko bolje i ljepše sjutra“, zaključila je ministarka Jakšić- Stojanović.

Direktor Ispitnog centra, mr Miloš Trivić, naglašava da svako takmičenje ima za cilj promovisanje znanja i truda.

„Svaki trud i ulaganje se isplati, pa neka i ova dodjela nagrada najboljima bude jedan dodatni stimulans i motivacija za dalje. Vrendije od ove nagrade svakako predstavlja vaša želja za učenjem i ona je važan element vašeg intelektualnog rasta i razvoja. Budite ponosni na sebe kao što smi mi ponosni na vas“, poručio je direktor Ispitnog centra.

Svečanosti su prisustvovali predstavnici Vlade, Skupštine, diplomatskog kora, međunarodnih i nevladinih organizacija, mnogobrojni mentori i direktori škola, kao i roditelji nagrađenih učenika.

Ove godine, po prvi put su novčanim nagradama od 500, 700 i 1.000 eura, nagrađeni trećeplasirani, drugoplasirani i prvoplasirani učenici u različitim kategorijama a novčano su nagrađeni i njihovi mentori od 300 do 600 eura.

Umjetnički dio svečanosti svojim nastupom je uvećao podgorički KIC POP HOR.

6. MEĐUNARODNA TAKMIČENJA

Jedna od aktivnosti Ispitnog centra je priprema za učešće i organizacija odlaska na međunarodna takmičenja učenika koji su postigli najbolje rezultate na Državnom takmičenju učenika osnovnih i srednjih škola, u skladu sa pravilima međunarodnih takmičenja.

U cilju što bolje organizacije međunarodnih takmičenja ministarka prosvjete, nauke i inovacija, prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović i direktor Ispitnog centra mr Miloš Trivić, održali su sastanak sa liderima grupa koji će voditi naše delegacije na prestižna međunarodna takmičenja.

Sastanak je održan 08. 04. 2024. u prostorijama Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.

Na sastanku je bilo riječi o organizaciji odlaska učenika i mentora na takmičenja, kao i o daljim koracima koje treba preduzeti u cilju unapređenja i obezbjeđenja što boljih uslova za pripreme i učešće naših najboljih učenika na međunarodnim takmičenjima.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Ispitni centar, kao i prisutni vođe timova su izrazili spremnost da preduzmu sve aktivnosti kako bi se takmičarima obezbijedili što bolji uslovi pripreme za učešće na međunarodnim takmičenjima.

Ove godine naši timovi su učestvovali na sljedećim međunarodnim takmičenjima:

1. Juniorska balkanska matematička olimpijada koja je održana u Antaliji, Turska, od 25. do 30. juna 2024,

Na ovom takmičenju je Mladen Ralević učenik OŠ „Radomir Mitrović“ iz Berana osvojio bronzanu medalju.

2. Međunarodna olimpijada iz biologije koja je održana u Astani, Kazahstan, od 7. do 14. jula 2024,

3. Međunarodna olimpijada iz hemije koja je održana u Rijadu, Saudijska Arabija, od 21. do 31. jula 2024,

Takmičar Aleksa Damjanović iz Gimnazije „Slobodan Škerović“ je dobio pohvalu na ovom takmičenju.

3. Međunarodna olimpijada iz fizike koja je održana u Isfahanu, Iran, od 21. do 29. jula 2024,

Takmičar Jovan Janković iz Gimnazije „Slobodan Škerović“ je dobio pohvalu na ovom takmičenju.

5. Međunarodna olimpijada iz geografije koja je održana u Dublinu, Irska, od 19. do 24. avgusta 2024,

6. Međunarodna informatička olimpijada koja je održana u Aleksandriji, Egipat, od 1. do 8. septembra 2024,

7. Balkanska informatička olimpijada koja je održana u Ohridu, Sjeverna Makedonija, od 20. do 26. septembra 2024.

Ove godine nije organizovan odlazak učenika na Međunarodnu matematičku olimpijadu

(IMO 2024) i Balkansku matematičku olimpijadu (BMO 2024) jer nije bilo kandidata koji su ispunili

uslove propisane Stručnim uputstvom za Državno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola za školsku 2023/24. godinu.

Pripremljen je ***Izveštaj o međunarodnim takmičenjima u 2024. godini***, koji je sastavni dio ovog Izveštaja.

Slijedi link: [Izveštaj o međunarodnim takmičenjima u 2024. godini - ICCG](#)

7. MEĐUNARODNO TESTIRANJE UČENIKA – PISA 2025

PISA – Programme for International Student Assessment (Program za međunarodno testiranje učenika) najveće je međunarodno istraživanje u oblasti obrazovanja podržano od strane OECD-a koje istražuje da li petnaestododišnjaci znaju u stvarnom životu primijeniti ono što su naučili u školi. Znanja i kompetencije učenika u ključnim područjima kao što su čitalačka, matematička i naučna pismenost važna su za pojedince, ali i društvo u cjelini.

Izvještaj o rezultatima PISA 2022

Ispitni centar pripremio je izvještaj **PISA 2022 u Crnoj Gori**

https://iccg.co.me/wp-content/uploads/2024/03/PISA_2022_izvjestaj_web.pdf

PISA 2025 – Probno testiranje

Probno testiranje sprovedeno je od 1. aprila do 10. maja 2024. godine u 26 srednjih škola, i to u sljedećim opštinama: Baru, Beranama, Bijelom Polju, Budvi, Danilovgradu, Herceg Novom, Kotoru, Nikšiću, Pljevljima, Podgorici, Rožajama i Zeti. Učestvovala su 1.733 petnastogodišnjaka rješavajući online zadatke i odgovarajući na pitanja iz upitnika o svom domu, školi, učenju, stavovima i interesovanjima. Testirane oblasti su čitanje i matematika, a akcenat je na naučnoj pismenosti i inovativnoj oblasti – učenje u digitalnom svijetu. Direktori škola popunili su online Upitnik za škole.

Pripreme za PISA 2025 – Glavno testiranje

Dobijeni podaci s probnog testiranja iskorišćeni su za otklanjanje eventualnih nepravilnosti u novim zadacima na testu iz nauke i na novoj platformi za testiranje kako bi se PISA glavno testiranje u aprilu i maju 2025. godine sprovedo u skladu sa svim međunarodnim standardima.

Promocija PISA testiranja

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Zavod za školstvo i Ispitni centar sproveli su niz kampanja promocije PISA 2025 – Glavnog testiranja.

- ▶ Sastanak sa svim direktorima srednjih škola u Ispitnom centru na kojemu su podijeljeni *PISA 2022 školski izvještaji*.
- ▶ Tri regionalna sastanka sa direktorima srednjih škola i školskim PISA koordinatorima u organizaciji Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Zavoda za školstvo i Ispitnog centra. Tema sastanaka je bila motivacija za predstojeće PISA testiranje, kao i značaj PISA testiranja i distribucija materijala iz prethodnih ciklusa. Sastanke su vodili Raba Hodžić, direktorica Zavoda za školstvo, mr Miloš Trivić, direktor Ispitnog centra i Divna Paljević, nacionalna koordinatorica za PISA testiranje.
- ▶ Četiri savjetovanja školskih koordinatora aktiva STEM grupe predmeta u programu Nauka u fokusu na temu naučne kompetencije učenika i primjenljivost znanja iz prirodnih nauka. Savjetovanja su održale dr Blaženka Petričević, Zavod za školstvo i Divna Paljević, Ispitni centar, a prisustvovalo je 155 školskih koordinatora iz osnovnih i srednjih škola.
- ▶ PISA ambasadori
- ▶ PISA ambasadori su odabrani predstavnici đačkog parlamenta koji će svojim vršnjacima prenijeti važnost učešća Crne Gore u ovom istraživanju kao i kako se realizuje samo testiranje. Sastanke su vodili Raba Hodžić, direktorica Zavoda za školstvo, mr Miloš Trivić, direktor Ispitnog centra i Milka Stanišić, članica PISA tima i Milica Čelebić, PR Ispitnog centra.

8. MEĐUNARODNO ISTRAŽIVANJE TIMSS 2023 I TIMSS LONGITUDINAL

- ▶ Objava TIMSS 2023 rezultata
- ▶ Priprema podataka za TIMSS 2023 Nacionalni izvještaj
- ▶ Pripreme i sprovođenje TIMSS Longitudinal istraživanja

TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study/Trendovi u međunarodnom ispitivanju obrazovnih postignuća iz matematike i prirodnih nauka) je veliki međunarodni projekat u čijem je fokusu ispitivanje postignuća učenika iz matematike i prirodnih nauka. Riječ je o projektu Međunarodnog udruženja za evaluaciju obrazovnih postignuća (International Association for the Evaluation of Education Achievement – IEA), a stručno rukovođenje istraživanjem, na međunarodnom nivou, predvodi Međunarodni istraživački centar za TIMSS i PIRLS sa Boston koledža (TIMSS&PIRLS International Study Center, Boston College).

TIMSS istraživanje se realizuje od 1995. svake četvrte godine, pružajući 28 godina trendova u globalnim postignućima učenika u matematici i prirodnim naukama.

Crna Gora je učestvovala u dva prethodna ciklusa (TIMSS 2019 i TIMSS 2023), a imajući u vidu važnost istraživanja planirano je učešće u sljedećem ciklus TIMSS 2027.

TIMSS ima dva načina administracije. Pored tradicionalne papir – olovka, TIMSS 2023 obilježava prelaz na digitalni format (eTIMSS). Sprovodeći eTIMSS imamo mogućnost da se procijene oblasti TIMSS okvira koje je bilo teško izmjeriti koristeći tradicionalan način (papir i olovka). eTIMSS podrazumijeva animirano, interaktivno rješavanje zadataka i eksperimenata koji više angažuju učenike i podstiču njihovu motivaciju.

TIMSS 2023

Zvanična, međunarodna objava TIMSS 2023 rezultata bila je 4. decembra 2024. godine. Istog dana Ispitni centar i Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija objavili su TIMSS 2023 rezultate za Crnu Goru.

Pripreme, kontrola i finalizacija dobijenih PIRLS rezultata u saradnji s Ispitnim centrom trajale su godinu dana. Osim podataka sa testiranja triju oblasti (matematike, čitanja i nauke) i iz upitnika za učenike i škole, u analize su uključeni podaci iz upitnika na nivou obrazovnog sistema koje su pripremili MPNI i Zavod za školstvo. Organizovana je konferencija za medije na kojoj su prezentovani rezultati, ako i najava za pisanje Nacionalnog izvještaja i izvještaja za škole pojedinačno.

Na sajtu Ispitnog centra je kratak prikaz TIMSS 2023 rezultata za Crnu Goru (https://iccg.co.me/wp-content/uploads/2024/12/TIMSS_2023_Izvjestaj-HIGHLIGHTS_DESIGN-1.pdf)

Tokom godine radilo se na pripremi podataka, prevod i adaptacija prikaza i infografika, a taj rad se mora nastaviti i tokom 2025. godine jer je nacionalni izvještaj vrlo obiman. Takođe, radilo se na pripremi forme Izvještaja za uzorkovane škole pojedinačno. Oba izvještaja pružaju vrlo ozbiljnu analizu podataka TIMSS 2023 istraživanja.

U ovom ciklusu bilježimo napredak naših učenika u odnosu na prethodni ciklus, kako iz matematike tako i iz prirodnih nauka.

Navodimo glavna zapažanja:

Učenici su radili test iz matematike i prirodnih nauka, a po završenom testu odgovarali su na pitanja iz upitnika o sebi, učenju u školi i van nje, o svojim osjećanjima i stavovima, kao i nastavi tokom zatvaranja škola usled pandemije COVID-19.

Na globalnom nivou, u četvrtom razredu u TIMSS 2023 učestvovalo je 59 zemalja i 6 benčmarking entiteta, dok su u osmom razredu učestvovala 44 zemlje i 3 benčmarking entiteta. U četvrtom razredu uzorkovano je 12.016 škola, a u okviru škola testirano je 359.098 učenika. U osmom razredu izabrano je 8.786 škola, a u okviru škola testirano je 297.262 učenika. U našoj zemlji testiranje je sprovedeno u IV razredu, u 141 osnovnoj školi, na uzorku od 4.417 učenika. Zemlje istočne Azije – Singapur, Kineski Taipei, Koreja, Hong Kong SAR i Japan—imaju najbolja postignuća.

Učenici četvrtog razreda iz Crne Gore na testu iz matematike ostvarili su 477 bodova, što je značajno bolji rezultat u odnosu na prethodni ciklus TIMSS 2019 (453), a opet statistički značajno niže u odnosu na TIMSS prosjek koji iznosi 500 bodova. Učenici četvrtog razreda iz Crne Gore na testu iz prirodnih nauka ostvarili su 461 poen, što je statistički značajno niže u odnosu na TIMSS prosjek koji iznosi 500 poena, a ipak više u odnosu na postignuće iz ciklusa TIMSS2019 (453). TIMSS istraživanje opisuje postignuće kroz četiri međunarodne referentne vrijednosti za matematiku i prirodne nauke: Napredna (625), Visoka (550), Srednja (475), Niska (400). Iz rezultata TIMSS 2023 istraživanja može se zaključiti da je nisku međunarodnu referentnu vrijednost u matematici dostiglo je 91% učenika i 90% učenika u prirodnim naukama.

U Crnoj Gori samo 2% učenika postiglo je napredni nivo iz matematike, dok je 84% postiglo osnovni nivo. Međutim, 16% učenika nije postiglo ni osnovni nivo iz matematike. Iz prirodnih nauka taj procenat je 1% učenika na naprednom nivou, a na osnovnom je 80%.

Prema SDG 4.5 teži se ka anuliranju svih razlika u postignućima između dječaka i djevojčica u obrazovanju do 2030. godine.

U većini zemalja učesnica u TIMSS 2023 istraživanju dječaci imaju bolja postignuća iz matematike od djevojčica, kao i iz prirodnih nauka. I u Crnoj Gori dječaci (483) imaju bolja postignuća iz matematike od djevojčica (471), kao i u prirodnim naukama opet dječaci imaju bolja postignuća od djevojčica, (dječaci 463, djevojčice 458).

Učenici sa višim socioekonomskim statusom u našoj zemlji postigli su rezultat 506 poena iz matematike, što je značajno niže od međunarodnog prosjeka, dok su učenici na nižim socioekonomskim statusom postigli 447 poena. Prema dobijenim rezultatima evidentno je da su bolja postignuća iz prirodnih nauka takođe veća kod učenika sa višim socioekonomskim statusom, tako da su učenici u Crnoj Gori postigli 492 poena.

Učenici koji su imali prilike da razviju pismenost i vještine računanja u ranom djetinjstvu, kod kuće sa roditeljima i da pohađaju predškolsko obrazovanje, u našoj zemlji imali su bolja prosječna postignuća. Učenici čiji roditelji su se **veoma često** uključivali u razvoj rane pismenosti, imali su bolja postignuća iz **matematike 490**, u odnosu na učenike čiji su se roditelji **ponekad** uključivali **461** poena. Postignuća iz **prirodnih nauka** za učenike čiji su se roditelji **veoma često** uključivali u rad sa svojom djecom prije polaska u školu bila su **472** poena, dok su postignuća učenika čiji su se roditelji **ponekad** uključivali **442** poena.

Takođe, zapazili smo veća prosječna postignuća kako na međunarodnom nivou tako i kod učenika iz Crne Gore, koja su u direktnoj vezi sa nepostojanjem vršnjačkog nasilja. Učenici koji pohađaju škole u kojim ase nikad ne dešava nasilje postigli su iz matematike 495 poena, a iz prirodnih nauka 482

poena. Dok je evidentna razlika u poređenju sa postignućama učenika koji pohađaju škole gdje se nasilje dešava jednom sedmično (matematika-435; prirodne nauke 415).

Kod učenika četvrtog razreda želja da uče matematiku i prirodne nauke, kao i osjećaj samopouzdanja u matematici i prirodnim naukama, jako su povezani sa većim prosječnim postignućem.

U ovom ciklusu ispitivali se i stavovi učenika o očuvanju životne sredine. Učenici četvrtog razreda koji „veoma jako“ vrednuju očuvanje životne sredine imali su više prosječno postignuće u znanju o životnoj sredini (510) od učenika koji samo „donekle“ vrednuju očuvanje životne sredine (455).

TIMSS 2023 rezultati su opomena i ukazuju na slabosti u pojedinim oblastima. Detaljne analize i izvještaje za škole koje će takođe pripremiti Ispitni centar.

TIMSS 2023 LONGITUDINAL

TIMSS Longitudinalna studija ima za cilj da pruži dragocjene informacije prateći longitudinalni dizajn, a kao rezultat, istraživanje može izvući čvršće zaključke o uspješnim praksama učenika u obrazovnim sistemima. Testirani su učenici V razreda, tj. isti učenici IV razreda koji su bili testirani u TIMSS 2023 istraživanju. Naime, radi se o istraživanju postignuća kod istih učenika, godinu dana starijih. Za sprovođenje ovog testiranja bila je neophodna kompletna logistička podrška kao i za TIMSS 2023.

Imajući u vidu činjenicu da se TIMSS Longitudinal sprovodi digitalno, napominjem da je veliki dio vremena posvećen obukama za korišćenje WinW3S i OSS softwara, kao i RM & AM softwara. U 2025. godini planiran je rad na anketama o načinu sprovođenja istraživanja.

Tokom 2024. godine ističe se rad na Enciklopediji kao i analiza kurikulama za matematiku i prirodne nauke.

U okviru priprema za testiranje radilo se prevođenje i usklađivanje pitanja za upitnike. Pitanja iz upitnika su prilagođena našem obrazovnom sistemu. Adaptacija priručnika odnosila se na Priručnike za školske koordinate, test-administratore, kao i Priručnik za provjeru kompatibilnosti računara i Priručnik za kodiranje. Takođe, radilo se na organizaciji pakovanja, narezivanja testnog materijala na USB uređaj, kao i dostavljanje istog školama i preuzimanja materijala iz škola nakon testiranja. Testirane su sve 141 osnovna škola koje su bile uzorak u TIMSS 2023 istraživanju. Testiranje je sprovedeno u periodu od 1. aprila do 1. juna 2024.godine. Sve riječi pohvale za izabrane školske koordinate, kao i test-administratore koji su predstavljali svoju školu. Nakon završenog testiranja radilo se na provjeri primljenih podataka i čišćenju baze. Neizostavno je napomenuti obiman administrativni obaveze koji se odnosi na kontinuiranu komunikaciju i kontakt sa školama, kao i Poštom CG.

Za potrebe TIMSS 2023 Longitudinal urađeno je sljedeće:

- ▶ Dizajn i priprema prezentacija za TIMSS 2023 Longitudinal
- ▶ Konvertovanje dokumenata za TIMSS 2023 Longitudinal
- ▶ Dizajn i priprema upitnika za TIMSS 2023 Longitudinal
- ▶ Provjera računara na kojima se sprovelo testiranje
- ▶ Provjera Playera za učenike

- ▶ Formatiranje i narezivanje testnog materijala na USB
- ▶ Priprema i slanje materijala za vježbanje (zadaci iz prehodnih ciklusa testiranja)
- ▶ Priprema materijala za internacionalnog supervizora koji je vršio monitoring istraživanja

Zvanična objava TIMSS Longitudinal rezultata biće u decembru 2025. godine.

9. PIRLS ISTRAŽIVANJE

Razvijanje čitalačkih vještina ključno je za napredak djece i jedna je od najvažnijih kompetencija koju učenici stiču u prvim godinama svog obrazovanja. Stoga, IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement – Međunarodno udruženje za evaluaciju obrazovnih postignuća) redovno sprovodi testiranje čitalačke pismenosti učenika i faktora koji utiču na istu. PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study - Međunarodno testiranje razvoja čitalačke pismenosti) testiranjem mjere se postignuća učenika u četvrtom razredu osnovne škole i njihova iskustva u učenju čitanja kod kuće i u školi.

PIRLS testiranje je prvi put sprovedeno 2001. godine i od tada se sprovodi svake pete godine. Crna Gora je prvi put učestvovala na ovom testiranju u ciklusu PIRLS 2021.

Tokom 2024. godine se završila radna verzija pisanja poglavlja za knjigu Dinarske perspektive PIRLS 2021, a sada slijedi revizija od izdavačke kuće. Nacionalni koordinatori zapadnog Balkana zemalja učesnica u PIRLS 2021 istraživanju napisali su poglavlja koja će objediniti u knjigu. Teme poglavlja su različite, a tim za Crnu Goru, koji čine nacionalna koordinatorica Marina Radović (Ispitni centar), Dijana Vučković (Univerzitet Crne Gore) i Jelena Radišić (Univerzitet Oslo) radi na pisanju poglavlja koje je u draft verziji dobilo i novi naslov „Digitalne kompetencije i informatička oprema kao preduslovi za školovanje u doba prekida obrazovanja“. Knjiga Dinarske perspektive PIRLS 2021 predstavljena je u oktobru 2024. godine na Generalnoj skupštini IEA održane u Gruziji.

Zemlje koje kontinuirano učestvuju u ovim istraživanjima dobijaju podatke na osnovu kojih je moguće utvrditi trendove u vezi sa postignućima učenika. To predstavlja važan podatak kada se razmatra da li obrazovni sistem, u ispitivanim oblastima, ostvaruje napredak i u kojoj mjeri. Podaci dobijeni iz ovih istraživanja obezbjeđuju obuhvatan uvid u obrazovno - vaspitni kontekst sistema, istovremeno predstavljaju važna uporišta za analizu i pokušaj objašnjenja izmjerenih postignuća učenika.

Budući da smatramo da je od velike važnosti kontinuirano učešće u PIRLS istraživanju, naša zemlja će učestvovati i u sljedećem ciklusu PIRLS 2026. U skladu sa tim, tokom 2024. godine radile su se pripreme za probno testiranje koje će se sprovesti od 3. marta do 3. aprila 2025. godine. Pripreme su se odnosile na učešće na obukama za pisanje pitanja iz ponuđenih tekstova koji će biti dio testnog materijala. Potom se završio vrlo zahtjevan postupak uzorkovanja škola. U saradnji sa Ministarstvom prosvjete, a prema uputstvima RTI International, Ispitni centar je započeo pripreme za izradu reprezentativnog uzorka učenika četvrtog razreda osnovne škole. Primijenjen je model trostruke stratifikacije da bi se dobio nacionalno reprezentativan uzorak osnovnih škola. Škole su razvrstane po regijama: centralna, južna i sjeverna regija. Potom po urbanizaciji: urbane, ruralne i prigradske škole. Isključene su škole u kojima se nastavni proces odvija na nekom drugom stranom jeziku, kao i male škole (one sa 2 i manje učenika IV razreda). U probnom testiranju odabrano je svega 25 škola i 1.050 učenika četvrtog razreda. Odrađen je kontakt sa školama koje su ušle u uzorak u cilju informisanja o PIRLS istraživanju. Biranje školskih koordinatora i test-administratora koji su glavna karika u postupku testiranja. Ispitni centar je pružao stalnu podršku školama tokom pripremnog perioda. Ova podrška uključivala je sastanke sa direktorima škola i obuke za školske koordinate i test-administratore, kao i kontinuirana, elektronska komunikacija putem imejla, TEAMS platforme i Viber grupe.

Nakon toga, radilo se prevođenje i recenzija novih zadataka i upitnika, a nakon toga i tri nivoa verifikacije. Počelo se sa radom na adaptaciji priručnika za školske koordinate i test-administratore, priručnik za kompatibilnost računara, za kodiranje i nacionalnog supervizora. Svi priručnici prošli su proceduru prilagođavanja nacionalnom kontekstu. Kompletan materijal istraživanja preveden je na crnogorski jezik, kako bi bio pristupačan učenicima i drugim učesnicima istraživanja. Materijali za

testiranje prošli su kroz detaljne kontrole prevoda, nacionalnih adaptacija i verifikacija. Ova pažljiva priprema osigurala je da materijal za testiranje bude jasno razumljiv i prilagođen lokalnim potrebama.

Radilo se na uređivanju Okvira za PIRLS 2026 probno testiranje, kao i na sastavljanju četiri vrste upitnika. Ovaj okvir, baziran na svrsi čitanja i procesima razumijevanja, služi kao osnova za međunarodnu procjenu postignuća učenika u čitanju putem PIRLS-a. PIRLS 2021 prelazi na digitalni format, tako da će se testiranje i u našoj zemlji sprovesti na računaru. Metodologija procjenjivanja omogućava prikazivanje rezultata na istoj skali postignuća bez obzira na činjenicu što su uključeni tekstovi različite težine. Pitanja elektronskog PIRLS-a procjenjuju sposobnost učenika da čitaju, tumače i vrednuju informacije na internetu, što znači da se mogu procjeniti i digitalne kompetencije kod uzorkovanih učenika.

U cilju podizanja svijesti o važnosti čitanja i usmjeravanje nastavnika da obrade tekstove iz udžbenika prema PIRLS metodologiji, u organizaciji Zavoda za školstvo PIRLS nacionalna koordinatorka Marina Radović i profesorka Univerziteta Crne Gore Dijana Vučković, tokom novembra i decembra 2024.god. održale su obuke nastavnicima (učitelji/učiteljice) iz osnovnih škola na temu Čitalačka pismenost desetogodišnjaka: PIRLS istraživanje – koncept čitanja književnoumjetničkog i neumjetničkog teksta.

Imajući u vidu kompleksnost vještine čitanja, kao i njenu ulogu u učenju uopšte, ukazuje na potrebu da se rad na učenju čitanja mora posmatrati i van konteksta maternjeg jezika, tj. u nastavi uopšte, ali i van konteksta škole, tj. kod kuće.

10. PROVJERA ZNANJA CRNOGORSKOG JEZIKA ZA PRIJEM U CRNOGORSKO DRŽAVLJANSTVO

Na osnovu člana 8, stav 45 Zakona o crnogorskom državljanstvu, Vlada Republike Crne Gore je na sjednici od 31. jula 2008. godine donijela Odluku o određivanju stručne organizacije za utvrđivanje kriterijuma i provjeru znanja crnogorskog jezika u postupku prijema u crnogorsko državljanstvo. Prema ovoj odluci, Ispitni centar utvrđuje kriterijume i vrši provjeru znanja crnogorskog jezika.

Tokom 2024. godine, Ispitni centar je na osnovu svjedočanstva/diplome o završenoj školi na području Crne Gore, bivše SFRJ, SRJ i SCG, izdao potvrde o znanju crnogorskog jezika za 168 kandidata. Za 26 kandidata koji nijesu posjedovali navedenu dokumentaciju organizovano je polaganje ispita iz crnogorskog jezika, a prema predviđenom programu i pred stručnom komisijom.

11. CJELOŽIVOTNO UČENJE I NACIONALNE STRUČNE KVALIFIKACIJE

Obuka licenciranih ispitivača

Ispitni centar realizuje Program osposobljavanja za ispitivača u postupku sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija, u skladu sa Pravilnikom o Programu osposobljavanja za ispitivača (*Sl. list CG*, br. 56/2010). Na osnovu Javnog poziva, objavljenog u Dnevnom listu *Pobjeda* i na sajtu Ispitnog centra, apliciraju kandidati zainteresovani za uključivanje u program obuke. Uz prijavu svaki kandidat obavezno prilaže dokaz da ispunjava uslove za uključivanje u Program.

Kandidat koji se uključuje u Program osposobljavanja za licenciranog ispitivača treba da ima:

1. obrazovni profil i nivo obrazovanja propisan Ispitnim katalogom za navedenu stručnu kvalifikaciju,
2. najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u području rada (istog ili višeg nivoa zahtjevnosti od zanimanja za koje se stiče stručna kvalifikacija).

Sadržaj Programa po oblastima

- ▶ Zakonski osnov za provjeru i potvrđivanje nacionalnih stručnih kvalifikacija
- ▶ Administrativne procedure u postupku provjere i potvrđivanja stručnih kvalifikacija
- ▶ Priprema i elementi Ispitnog kataloga, izrada i vrednovanje portfolija kandidata
- ▶ Definisane sadržaja provjere, provjera i ocjenjivanje

Provjera znanja kandidata za ispitivača

Nakon obuke, tj. upoznavanja sa sadržajem navedenih oblasti programa osposobljavanja, vrši se provjera znanja kandidata za ispitivače.

Provjera znanja kandidata za ispitivača obuhvata pisanu provjeru i praktični dio. Pisanim putem se provjerava obim poznavanja Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, poznavanje instrumenata provjere i načina neposredne provjere.

Praktična provjera obuhvata:

- ▶ vrednovanje portfolija, uz upotrebu odgovarajuće propratne dokumentacije (obrazaca),
- ▶ izbor i pripremu zadataka za provjeru,
- ▶ izbor simuliranih radnih situacija, odnosno neposredne provjere za pojedine poslove, znanja, vještine i kompetencije iz Ispitnog kataloga za određenu stručnu kvalifikaciju.

Kandidatu za ispitivača koji je sa uspjehom završio Program za osposobljavanje ispitivača Ispitni centar izdaje potvrdu o uspješno završenom Programu. Potvrda predstavlja osnov za pokretanje postupka za izdavanje licence, shodno čl. 2 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence za rad ispitivača u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije („Službeni list CG“ broj 48/18).

Takođe, Ispitni centar može da uvaži relevantne dokaze o poznavanju pojedinih djelova programa osposobljavanja, a što se uređuje posebnim uputstvom Ispitnog centra. Dokazi o tome se sakupljaju u portfoliju kandidata za ispitivača o njegovim formalno i neformalno stečenim znanjima.

Jedan kandidat može steći više licenci za ispitivača za više stručnih kvalifikacija u svom području rada. Ukoliko je kandidat za ispitivača već završio program osposobljavanja za ispitivača za jednu stručnu kvalifikaciju (odnosno stekao licencu za ispitivača za tu stručnu kvalifikaciju), on završava samo dio programa osposobljavanja koji se odnosi na konkretnu stručnu kvalifikaciju.

Nakon sprovedenog postupka provjere ispunjenosti uslova za dobijanje licence, a na osnovu člana čl. 3 i 4 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence za rad ispitivača u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije (*Sl. list CG*, br. 48/18) Ispitni centar dostavlja prijedlog za izdavanje licence za rad ispitivača nadležnom ministarstvu za poslove prosvjete.

U 2024. godini upućeno je **148 prijedloga za izdavanje licence za rad ispitivača** Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija.

Javni pozivi u 2024. godini

Ispitni centar je u 2024. godini objavio javne pozive za **49 kvalifikacija** iz područja/oblasti:

I - Ekonomija, pravo i administracija; zdravstvo i socijalna zaštita:

- 1.** Zaštitar/ka lica i imovine
- 2.** Pratilac/lja vrijednosti
- 3.** Zaštitar/ka tehničar/ka
- 4.** Čuvar/ka
- 5.** Tjelohranitelj/ka
- 6.** Saradnik/ica u socijalnoj inkluziji
- 7.** Saradnik/ica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti socijalne zaštite
- 8.** Saradnika/ica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zapošljavanja
- 9.** Saradnik/ica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti obrazovanja
- 10.** Saradnik/ica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zdravstva
- 11.** Organizator/ka socijalne inkluzije Roma I Egipćana
- 12.** Organizator/ka rada gerontodomaćina/ice

II – Tekstilstvo i kožarstvo:

1. Konfektionar/ka
2. Pomoćnik/ica konfektionara/ke
3. Krojač/ica tekstilnih i odijevnih predmeta
4. Pomoćnik/ica krojača/ice tekstilnih i odijevnih predmeta

III – Mašinstvo i obrada metala; elektronika:

1. Bravar/ka
2. Limar/ka
3. Zavarivač/ica
4. Elektroinstalater/ka

IV – Građevinarstvo i geodezija; obrada drveta:

1. Keramičar/ka
2. Pomoćnik/ica keramičara/ke
3. Pomoćni/a stolar/ka
4. Pomoćnik/ica armirača/ice
5. Pomoćnik/ica betonirca/ke
6. Pomoćnik/ica instalatera u građevinarstvu
7. Pomoćnik/ica molera/ke farbara/ke
8. Pomoćnik/ica tesara/ke
9. Rukovalac/teljka viljuškarom
10. Rukovalac/teljka građevinskim mašinama – grejder
11. Rukovalac/teljka građevinskim mašinama – dozer
12. Rukovalac/teljka građevinskim mašinama – valjak
13. Rukovalac/teljka građevinskim mašinama –bager
14. Rukovalac građevinskim mašinama – utovarivač

V – Poljoprivreda, proizvodnja i prerada hrane; šumarstvo:

1. Uzgajivač/ica ljekovitog bilja
2. Rasadničar/ka
3. Pomoćnik/ica baštovana
4. Voćar/ka

VI – Trgovina, turizam i ugostiteljstvo:

1. Recepcioner/ka
2. Sobarica
3. Kuvar/kuvarica jednostavnih gastronomskih proizvoda
4. Pomoćnik/pomoćnica u kuhinji
5. Pripremač/pripremačica pica
6. Roštiljdžija/roštiljdžijka
7. Mesar/mesarka u ugostiteljstvu

VII – Lične usluge

1. Frizer/frizerka za muškarce
2. Pomoćnik/ica frizera za muškarce
3. Frizer/frizerka za žene
4. Pomoćnik/ica frizera za žene

Izmjena zakonske regulative u oblasti obrazovanja odraslih i nacionalnih stručnih kvalifikacija

Ispitni centar je preko svojih predstavnika u Radnim grupama za izmjenu Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, Zakona o obrazovanju odraslih i Radnoj grupi za izradu studije o validaciji neformalnog i informalnog učenja dao doprinos uspostavljanju procedura validacije neformalnog i informalnog učenja, kao i unapređenju postupka sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija.

Nakon studijske posjete Državnom ispitnom centru Slovenije u Ljubljani, MPNI je prezentovan način rada i zakonski osnov za sprovođenje nacionalnih stručnih kvalifikacija u Republici Sloveniji sa ciljem prenošenja i upoređivanja iskustava, odnosno moguće primjene u nacionalnom sistemu stručnih kvalifikacija.

Ostale aktivnosti

- ▶ Upućivanje prijedloga licenciranih ispitivača, prema zahtjevima organizatora obuke u skladu sa važećim Pravilnikom o načinu i postupku provjere znanja, vještina i kompetencija u postupku sticanja stručne kvalifikacije.
- ▶ Prisustvo ispitima za sticanje stručnih kvalifikacija radi praćenja regularnosti sprovođenja ispita.
- ▶ Konstantno informisanje i savjetovanje u skladu sa članom 16 Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama.
- ▶ Praćenje i analiza Ispitnih kataloga urađenih prema novoj metodologiji.
- ▶ Kontinuiran rad na unapređenju metodologije testiranja u obrazovanju odraslih i praćenje međunarodnih dostignuća u oblasti obrazovanja odraslih (uporedna iskustva).
- ▶ Praćenje međunarodnih dostignuća i inovacija u oblasti neformalnog i informalnog učenja.

12. OSTALE AKTIVNOSTI

Na nivou institucije U 2024. godini urađene su sledeće aktivnosti/pripremljena dokumenta:

- ▶ Plan za unapređenje upravljanja i kvaliteta
- ▶ Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2024.
- ▶ Popunjen je upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta
- ▶ Plan integriteta JU IC za 2024-2026.
- ▶ Registar rizika za 2024. godinu,
- ▶ Izvještaj o medijima po osnovu oglašavanja i drugih ugovorenih usluga od strane organa javnog sektora
- ▶ Obuka za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola
Ispitni centar je odštampao za auto škole testove za polaganje vozačkog ispita:
- ▶ B kategorije- 14330 i
- ▶ C kategorije -1300

Takođe, Ispitni centar je imao uspješnu saradnju sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija, Zavodom za školstvo, Zavodom za udžbenike, Univerzitetom Crne Gore, Prirodno – matematičkim i Ekonomskim fakultetom, Centrom za stručno obrazovanje, Privrednom komorom, Međunarodnim organizacijama OECD i IEA, vaspitno-obrazovnim institucijama kroz učešće na seminarima, konferencijama, okruglim stolovima, u radnim grupama, prezentacijama, radnim tijelima, obukama.

- ▶ Zaposleni Ispitnog centra, na čelu sa direktorom, mr Milošem Trivićem, bili su u studijskoj posjeti Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja Hrvatske u Zagrebu. Na poziv direktora Vinka Filipovića, prof., našim zaposlenima su predstavljani programi i način rada ove ustanove u Republici Hrvatskoj.
Predstavljani su postupak pripreme nacionalnih ispita i ispita državne mature kao i zakonski i podzakonski akti, kao i dio u kojem se predstavljaju nacionalni ispiti i državna matura, procedura u izradi nacionalnih ispita i državne mature. Takođe, u posebnom dijelu predstavljena je priprema i štampanje nacionalnih ispita i ispita državne mature kao i izrada ispitnih materijala iz perspektive predmetnog koordinatora. Ovaj sastanak i studijska posjeta poslužili su nam u razmjeni dobre prakse i daljem unapređenju saradnje sa zaposlenima iz ovog centra Republike Hrvatske.
Pored direktora studijskoj posjeti su prisustvovali Gojko Jelovac, pomoćnik direktora za razvoj i sprovođenje ispita, Tamara Nedović, koordinatorka za maturalni i stručni ispit, Bojana Ostojić, koordinatorka za osnovnu školu, Marina Radović, savjetnica za međunarodna istraživanja PIRLS i TIMSS, Tatjana Vujošević, savjetnica za matematiku, Dragana Nenadović, savjetnica za crnogorski-srpski bosanski, hrvatski jezik i književnost, Nataša Drakić, koordinatorka za cjeloživotno učenje, Dragoje Đokić, savjetnik za društvenu grupu predmeta i Luigj Berisha, koordinator za albanski jezik.

U nastavku studijske posjete, zaposleni Ispitnog centra danas su boravili u Državnom ispitnom centru RIC Republike Slovenije u Ljubljani.

Tom prilikom predstavljen je rad sektora za istraživanje i razvoj kao i sektora za razvoj i sprovođenje ispita i njihova iskustva i izazovi u ovom radu za provjere znanja u osnovnim i srednjim školama.

Nakon toga uslijedio je dio koji se odnosi na upoznavanje sa tehničkom pripremom, prevodenjem i štampanjem ispitnih materijala kao i ulogom logistike, odnosno distribucije ispitnog materijala. Predstavljen je rad sektora za pravne poslove i ljudske resurse kao i uloga ovog Centra u postupku sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija.

- ▶ Direktor Ispitnog centra, mr Miloš Trivić, potpisao je Memorandum o saradnji sa generalnom sekretarkom Udruženja profesora filozofije, Jasminkom Milošević. Memorandumom su regulisane međusobne obaveze vezane za organizaciju i realizaciju državnog takmičenja iz filozofije i međunarodnu olimpijadu iz filozofije.

Predstavnici Ispitnog centra su učestvovali na sledećim sastancima, konferencijama, diskusijama, okruglim stolovima:

- ▶ JU Ispitni centar bila je učesnica 19. Međunarodnog sajma obrazovanja „Putokazi“, koji se održao u periodu od 21.-23.03.2024. godine u Novom Sadu. Sajam obrazovanja promoviše oko 300 profila obrazovnih institucija iz Srbije i inostranstva.

Sajam obrazovanja „Putokazi“ zauzeo je visoko mjesto među događajima koji su namijenjeni profesionalnoj orijentaciji učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola. Cilj Sajma jeste promocija „obrazovanja za sve“ i afirmacija cjeloživotnog obrazovanja.

U sajmskom predstavljanju učestvovala su predškolske ustanove, osnovne škole, srednje škole i fakulteti.

JU Ispitni centar predstavila je svoj Izvještaj o radu, Program rada za 2024. godinu, Izvještaj o Olimpijadama za 2023. godinu, proces realizacije Državnog takmičenja, kao i novine u procesu eksterne provjere znanja.

JU Ispitni centar osvojila je:

- Diplomu sa Plaketom Novosadskog Sajma
- Diplomu sa velikom zlatnom medaljom za uspješnu organizaciju seminara, savjetovanja i predavanja koji su od značaja za sprovođenje eksterne provjere znanja
- Diplomu sa zlatnom medaljom za pripremu i organizaciju takmičenja učenika osnovnih i srednjih škola.
- ▶ Sajam PRINT 21, koji je organizovan u Novom Sadu 21.02. i 22. 02. 2024. godine. Sajam na jednom mjestu okuplja distributere, štampare i korisnike štamparskih usluga.
- ▶ Treća dvodnevna nacionalna obuka prema Programu obrazovanja za sticanje ključne kompetencije pismenosti – funkcionalna medijska pismenost, koja se održala 2. 03. i 3.03. 2024. godine u sali JU Centar za stručno obrazovanje u Podgorici, u organizaciji Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i Centra za stručno obrazovanje uz podršku EPALE projekta.
- ▶ Seminar na temu: „Kako mjeriti kvalitet ljudskih resursa i produktivnost“ u organizaciji Privredne komore Crne Gore u saradnji sa Elite Academy Balkans, 20. 03. 2024.
- ▶ UNESCO – Regionalna kancelarija za nauku i kulturu u Evropi u okviru 15-mjesečnog projekta Revitalizacija STEM obrazovanja kako bi se sljedeća generacija opremila STEM kompetencijama organizovala je drugi sastanak Osnovne grupe.
- ▶ Predstavnice Ispitnog centra pratile su treći po redu CIM Forum u Kotoru, na kojem su se predstavila najistaknutija imena iz medijske, kreativne i umjetničke industrije iz Crne Gore i regiona,
- ▶ Okrugli sto „Putem novih vaspitno-obrazovnih perspektiva – kurikulum u praksi“ u organizaciji Filozofskog fakulteta povodom obilježavanja jubileja 50 godina od osnivanja Univerziteta Crne Gore,
- ▶ Okrugli sto „Izazovi i perspektive nastave prirodnih nauka i matematike“ u organizaciji Odbora za obrazovanje CANU,

- ▶ PISA TESTIRANJE — KRATKOROČNE I DUGOROČNE MJERE ZA POBOLJŠANJE REZULTATA – okrugli sto u organizaciji Sindikata prosvjete Crne Gore i NVU Prosvjetna zajednica Crne Gore,
- ▶ II sjednica radne grupe za pregovaračko poglavlje 26. sa ciljem da se pripremi Izvještaj EK o Crnoj Gori
- ▶ Zaposleni Ispitnog centra realizovali su aktivnost uređenja dvorišnog prostora zgrade,
- ▶ Sastanak u organizaciji Zavoda za školstvo s predstavnicima UNICEF-a i Micro:bit fondacije na kojem su razmatrane mogućnosti za unapređenje digitalnih kompetencija učenika i nastavnika, kao uvođenje inovativnih nastavnih metoda kroz primjenu digitalnih tehnologija u obrazovnom procesu,
- ▶ Konferencija „Jedan region – zajednička vizija u obrazovanju“, održana je u Beogradu 23. i 24. avgusta 2024. godine u organizaciji Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja i Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja
- ▶ Evropska konferencija o obrazovnim istraživanjima – ECER 2024 „Obrazovanje u doba neizvjesnosti: sjećanje i nada za budućnost“ održana je u periodu od 26.– 30. avgusta 2024. god. u Nikoziji, Kipar.
- ▶ „GAIN summit“, sa temom dostignuća na polju AI (vještačke inteligencije), Rijad, Saudijska Arabija,
- ▶ Svečana ceremonija na kojoj su uručene Zelene zastave i sertifikati obrazovno-vaspitnim ustanovama koje su uspješno prošle proces akreditacije za sticanje međunarodnog statusa Eko-škola povodom Dana ekološke države u Skupštini Crne Gore,
- ▶ Konferencija povodom 50 godina postojanja Univerziteta Crne Gore, Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore u saradnji sa Filozofskim fakultetom Univerziteta u Novom Sadu,
- ▶ Prezentaciju društvene igre „Eko avantura“ - Fondacija „Čini dobro“,
- ▶ Okrugli sto „Odnos modularizovanih obrazovnih potreba i tržišta rada: potrebe i izazovi“ u organizaciji JU Centar za stručno obrazovanje u saradnji sa Privrednom komorom,
- ▶ Festival „Nauka i inovacije na dohvatu ruke“,
- ▶ Zavod za školstvo je obilježio dva značajna datuma– Međunarodni dan pismenosti i Evropski dan jezika pod sloganom „Ujedinjeni kroz jezik, osnaženi pismenošću“.
- ▶ Konferencija „Obrazovni iskorak: Novi putevi učenja“ u JU OŠ „Mirko Srzentić“ u Petrovcu kao jedna od aktivnosti planiranih projektom „INova Nastava“, doprinos obilježavanju „Dana nauke i inovacije 2024“.
- ▶ Direktor Ispitnog centra mr Miloš Trivić je 02. 10. 2024., potpisao Memorandum o saradnji sa generalnom sekretarkom Udruženja profesora filozofij Jasminkom Milošević. Memorandumom su regulisane međusobne obaveze vezane za organizaciju i realizaciju državnog takmičenja iz filozofije i međunarodnu olimpijadu iz filozofije.
- ▶ Prvi sastanak Crossborder Permanent Table (CBPT) koji je osnovan u okviru „SKILLS projekta“.
- ▶ Svečana akademija povodom proslave jubileja – 190 godina postojanja Osnovne škole „Njegoš“ Cetinje.
- ▶ Okrugli sto „PROMOCIJA ERASMUS PLUS PROJEKATA – EURYDICE I YOUTHWIKI“, u organizaciji Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija,
- ▶ Ispitni centar kao društveno odgovorna ustanova donirala je sredstva fondaciji „Budi human“. Sredstva koja smo donirali rezultat su prikupljanja stare tehničke opreme koja se nalazila u Ispitnom centru, a bila je otpisana kao neupotrebjljiva.
- ▶ Okrugli sto „Izazovi i perspektive nastave stranih jezika“ u organizaciji Odbora za obrazovanje CANU,
- ▶ Peta regionalna konferencija o sajber bezbjednosti koja je održana je 7. i 8. novembra 2024. godine u Hotelu „Hilton“ i Naučno-tehnološkom parku uz podršku Telekoma,
- ▶ Okrugli sto na temu „Kvalitet: Od usklađenosti do performansi“ u organizaciji Privredne komore Crne Gore, povodom Svjetskog dana kvaliteta i Evropske nedjelja kvaliteta,

- ▶ Dvodnevna obuka za nastavnike razredne nastave pod nazivom „Čitalačka pismenost desetogodišnjaka: PIRLS istraživanje – koncept čitanja književno-umjetničkog i neumjetničkog teksta“.
- ▶ Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore je organizovalo treći seminar vezan za izgradnju kapaciteta na temu „Governance project“, fokusiranog na podršku upravljanju EQF 5 u prekograničnom obrazovnom sistemu.
- ▶ Panel na visokom nivou u organizaciji Vlade Crne Gore, Delegacije Evropske unije i Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori,
- ▶ Sastanak pregovaračke radne grupe za Poglavlje 26 – Obrazovanje i kultura,
- ▶ Konferencija povodom evaluacije Strategije stručnog obrazovanja 2020-24,
- ▶ VIII regionalnu EPALE konferenciju na temu „Medijska pismenost u digitalnom ekosistemu vještačke inteligencije“,
- ▶ Drugi sastanak Savjetodavnog odbora projekta „Kvalitetno obrazovanje za svu djecu Crne Gore,“
- ▶ Predstavljanje Strategije za reformu obrazovanja (2025-2035) koja je razvijena u saradnji sa Predstavništvom UNICEF-a u Crnoj Gori i uz podršku Delegacije Evropske unije, kroz projekat „Kvalitetno obrazovanje za svu djecu Crne Gore“.
- ▶ Konferencija „Igranje s tehnologijom: inoviranje i razvijanje vještina za 21.vijek kod nastavnika/ca i učenika/ca“,
- ▶ Uručenje nagrada najboljim kreativcima do 18 godina povodom video konkursa „Mladi za čiste rijeke i mora“,
- ▶ Predstavljanje Izvještaja o konkurentnosti Zapadnog Balkana 2024: Saradnja sa zainteresovanim stranama za efikasno finansijsko obrazovanje, u organizaciji OECD-a.
- ▶ Team building: povodom 8. marta, Međunarodnog dana žena, dio zaposlenih Ispitnog centra je bio na trodnevnom putovanju na Siciliji. Ostatak kolektiva je obilježio taj datum u prostorijama Ispitnog centra.

13. UPRAVNI ODBOR

U 2024. godini su održane sledeće sjednice Upravnog odbora Ispitnog centra:

Deveta sjednica novog saziva Upravnog odbora održana je 26. januara 2024. godine. Na dnevnom redu je bilo sledeće:

1. Usvajanje Zapisnika sa 8. sjednice Upravnog odbora,
2. Usvajanje Izvještaja o radu JU Ispitni centar za 2023. godinu,
3. Razmatranje i usvajanje Finansijskog plana JU Ispitni centar za 2024. godinu,
4. Prijedlog Plana javnih nabavki JU Ispitni centar za 2024. godinu,
5. Razno

Deseta sjednica (elektronska) novog saziva Upravnog odbora, održana je 31. januara 2024. godine. Na dnevnom redu je bilo sledeće:

1. Usvajanje Zapisnika sa 9. sjednice Upravnog odbora,
2. Izmjena predloga Plana javnih nabavki JU Ispitni centar za 2024. godinu.

Jedaneseta sjednica novog saziva Upravnog odbora, održana je 27. februara 2024. godine. Na dnevnom redu je bilo sledeće:

1. Usvajanje Zapisnika sa 10. sjednice Upravnog odbora,
2. Finansijski izvještaj JU Ispitni centar za 2023. godinu,
3. Popis osnovnih sredstava i sitnog inventara JU Ispitni centar za 2023. godinu,
4. Dokument o visini naknade za rad saradnika JU Ispitni centar,
5. Inicijativa Sindikalne organizacije JU Ispitni centar za formiranje Komisije za praćenje i sprovođenje Kolektivnog ugovora.
6. Razno

Dvaneseta sjednica novog saziva Upravnog odbora, održana je 11. jula 2024. godine. Na dnevnom redu je bilo sledeće:

1. Usvajanje Zapisnika sa 11. sjednice Upravnog odbora,
2. Informacija o aktivnostima Ispitnog centra,
3. Izvještaj Interne revizije,
4. Procedura za Izvještaj o radu na mjesečnom nivou,
5. Odluka o usvajanju Stručnog uputstva za Državno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola,
6. Odgovor Ministarstva finansija na Inicijativu o povećanju zarada zaposlenih u JU Ispitni centar,
7. Razno

Trinaesta sjednica novog saziva Upravnog odbora, održana je 23. decembra 2024. godine. Na dnevnom redu je bilo sledeće:

1. Usvajanje Zapisnika sa 12. sjednice Upravnog odbora,
2. Informacija o aktivnostima Ispitnog centra,
3. Izvještaj sa međunarodnih takmičenja održanih u 2024. godini,
4. Odluka o usvajanju Programa rada za 2025. godinu,
5. Razno

14. ISPITNI CENTAR U MEDIJIMA

Gostovanje direktora Trivića na RTCG-u

► 22. 02. 2024.

Teme: Državno takmičenje za učenike osnovnih i srednjih škola za školsku 2023/2024. godinu koje će biti organizovano, novi pravilnici za polaganje maturalnog/stručnog ispita i Pravilnik o načinu i postupku provjere na kraju obrazovnog ciklusa kao i predstojeće probno PISA testiranje.

Intervju direktora Trivića za ND Vijesti

► 23. 02. 2024.

Teme: Novi pravilnici polaganja eksternih polumaturalskih i maturalskih ispita, probno PISA testiranje, devetnaesto Državno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola.

Gostovanje direktora Trivića na TV Vijesti

► 23. 02. 2024.

Teme: Državno takmičenje za učenike osnovnih i srednjih škola za školsku 2023/2024. godinu, ovi pravilnici za polaganje maturalnog/stručnog ispita i Pravilnik o načinu i postupku provjere na kraju obrazovnog ciklusa kao i predstojeće probno PISA testiranje.

Gostovanje direktora Trivića na TV E

▶ 28. 02. 2024.

Teme: Državno takmičenje za učenike osnovnih i srednjih škola za školsku 2023/2024. Godinu, novi pravilnici za polaganje maturalnog/stručnog ispita i Pravilnik o načinu i postupku provjere na kraju obrazovnog ciklusa kao i predstojeće probno PISA testiranje.

Gostovanje direktora Trivića na Prva TV

▶ 01. 03. 2024.

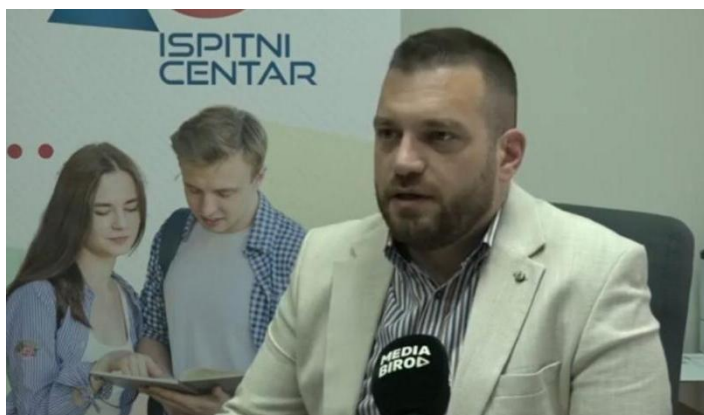
Teme: Državno takmičenje za učenike osnovnih i srednjih škola za školsku 2023/2024. Godinu, novi pravilnici za polaganje maturalnog/stručnog ispita i Pravilnik o načinu i postupku provjere na kraju obrazovnog ciklusa kao i predstojeće probno PISA testiranje.

Gostovanje direktora Trivića na Gradska RTV Podgorica

▶ 14. 03. 2024.

Teme: novi pravilnici za polaganje maturalnog/stručnog ispita i Pravilnik o načinu i postupku provjere na kraju obrazovnog ciklusa.

Intervju direktora Trivića o aktivnostima Ispitnog centra

► 29.03.2024.

Teme: rezultati PISA testiranja kao pokazatelja inteligencije, kreiranje PISA testiranja, negativni rezultati PISA testiranja i negativne prakse PISA testiranja, probno PISA testiranje, izmjene i novine PISA testiranja.

Trivić za Gradsku: Na maturalnim i stručnim ispitima od ove godine detektori za mobilne telefone

► 12.04.2024.

Teme: Polaganje maturalnog i stručnog ispita, detektori

Gostovanje direktora Trivića u Jutarnjem programu na TVCG

► 15. 04. 2024.

Teme: Polaganje maturalnog i stručnog ispita, detektori

Gostovanje direktora Trivića u jutarnjem programu na Vijesti TV

▶ 15. 04. 2024.

Teme: Polaganje maturalnog i stručnog ispita, detektori

Gostovanje direktora Trivića u jutarnjem programu na Vijesti TV

▶ 04. 06. 2024.

Teme: rezultati eksternih provjera

Gostovanje direktora Trivića u Jutarnjem programu na Televiziji Crne Gore

▶ 05. 06. 2024.

Teme: rezultati eksternih provjera

Gostovanje direktora Trivića u Jutarnjem programu na Gradskoj RTV Podgorica

► 05. 06. 2024.

Teme: rezultati eksternih provjera

Gostovanje direktora Trivića u emisiji Naglas na Televiziji Crne Gore

► 11. 06. 2024.

Teme: rezultati maturalnih i eksternih provjera znanja, da li ovakvi rezultati oslikavaju stanje u školstvu, da li je diploma Luča postala statusni umjesto simbol znanja i da li država ima mehanizme za oporavak obrazovnog Sistema

Gostovanje direktora Trivića u emisiji 60 minuta na Prva TV

► 06. 12. 2024.

Teme: rezultati međunarodnog testiranja TIMSS sprovedenog 2023. godine za učenike četvrtog razreda osnovne škole, predstojeće PISA testiranju kao i Državno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola za 2025. Godinu

